Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De turre cremanta - Cod. Aug. pap. 162

Jacobus <de Paradiso>

[Reichenau], [15./16. Jahrh.]

Teil 5, Druck: Johannes Gersonius (?): De elevare mentis in domini

urn:nbn:de:bsz:31-90421

Visual Library

Gw 1555

Tractatus Eligans Magistri Iohannis Gerson de elevacione mentis in deum

AD honorem omnipotentis dei. aliquos modos
et vias p eleuacoe mentis in deū, ꝓpono ꝯscri
bere Et quāuis hoc nō ſit currentis neqꝫ volen
tis. ſꝫ dei miſerentis tñ cū dei adiutorio habitis
exerciciys et modis multo facilius pt ſe q̄s ele=
uare Vñ primo ſciendū. q̄ diuerſi diuerſas ponūt diſpoſicio=
nes. Beat9. Anſhelm9 i ſuis meditacōib9 incipit p viā timo
ris Et hec eſt via ichoatiua Btūs dyoniſi9 ponit tres vias.
ſcꝫ purgatiuā. qua p̄io hō mundat ꝯſciaꝫ ſuā p pniaꝫ. Viam
illuīatiuā. ſcꝫ qua ſe hō accendat ī amorē dei. p meōriaꝫ et
ḡtitudinē bñficioꝝ dei. q̄ ſic. d. aug9 i meditacionib9 ſuis
Ad deū diligendū nichil tm̄ valꝫ ſicut bñficioꝝ eius frequēs me
ditacio. Tercia eſt vnitiua. qua hō p amoroſam cognicōꝫ et
adheſiōꝫ vnit̄ ſummo bono. ꝯgratulando pfectōibus ſuis. et
totū ſe ei intime ſubiciendo ꝓmptiſſima volūtate Beatus bñ
dictus ponit viā inſtructiuā A btō ḡgo. elicit̄ modus exem=
plati9. Bern. caſſien. d. q̄ optꝫ. Primo meditari q̄ inducūt
timorē Scdo q̄ ꝓuocāt imitacōꝫ et vitā ſctōꝝ Tercio ea que
īducūt ſpē futuroꝝ et gaudia ſctōꝝ ¶ Itē ioh. Gerſon cancel
larius pariſieñ. Dicit q̄ ad dei timorē puenit̄. p ꝯpunctōem
admiracōꝫ. et exultacōꝫ Bonauē di. q̄ ad hoc valēt tria ſcꝫ
diuina reuērencia. oroñuꝫ ſuffragia. et beniuolēcia. hoc eſt q̄
hō reputet ſe indignum tot et tanta bñficia a ſumo bono p
cepiſſe. offerens bonā volūtatē ſuam ad ḡtitudinē oīm Btō
iheronimo pt aſcribi vita pegrinatiā. hoc ē quō dñs ihūs in
hoc mūdo vitā duxerat tanq̄ pegrinus btō Ambro. via ꝯpa
tiua Franciſco via ꝯpaſſiua Bñhardo. via affectiua auguſti
no ſuplatio hugoni. oratiua ḡgo. exultatiua ¶ Et tñ vm. q̄
quilibꝫ eoꝝ plēs vias habuit. Sꝫ hee quaſi exemplarit̄ eis aſ
ſcripte ſunt. et q̄ diuerſi amatores. diuerſis mouent̄ modis
iō diuerſe hic ponunt̄ vie ¶ In gñali tñ ſciendū ē q̄ volēs vi
dere dilectū ſuū ihm̄. Prio mundet oclōs ſi ſunt turpidi aut
tepidi et hec ē via purgatia Deinde ſi ſunt tenebre accēdat

a

lucernã. vt dare ipm videat Et hec ē via illuĩatiua. Deinde appĩquat. et ꝑ reuerentia procidit añ pedes eius. deinceps eleuatur a dilecto porrecta ei manu Deinde ſuſcipiť ad oſculum pacis. Deinde affabiliť ei loquiť. cupit ſp manē cuꝫ eo liqueſcit in eius pñtia, langueſcit ĩ eius abſencia. q̄rit. vocat ſuſpirat. inuentũ denuo tenet. ĩ eius amore ardet. alta faſtidit. ſoli illi adherē volens Et hec ē via vnitiua et p⁹ longũ tps in eo quietať. ita vt ĩ pace factus ſit locus ei⁹. ¶ Ex hys et alys pñt elici xv vie ꝓcedentes in amorem dei. et ſꝫm hoc erũt xv capitula d̄ doctrinis vtilib⁹ ad eleuacōꝫ m̄tis ĩ deũ. Et hoc de prehemio ¶ Sequitur tabula.

Inchoatiua		Exemplatiua		Affectiua.
Purgatiua		Admiratiua		Superlatiua.
Illuĩatiua	Via	pegnatiua	Via	Oratiua.
Inſtructiua		Comperatiua		Vnitiua.
Imitatiua		Compaſſiua		Exultatiua.

¶ De via inchoatiua Anſhelmi De doctrinis.

A Timore ſuili ꝓcedit filialis Plēs eni̅ incipiētes declinare a malo et facē bonũ incipiũt a timore. iō hec via dꝛ inchoatiua De hac via hēť in ꝑhero. Siue cōmedo ſiue bibo ſiue q̄d aliud facio. ſemp reſonat hec vox in aure mea Surgite mortui ad iudiciũ Et ĩ vitas patꝝ habeť de helpa monacho. q̇ ſp timuit ēa ſcꝫ in hora mortis occurſũ demonũ deductōꝫ ad iudiciũ et ſniaꝫ iudicis De hac via dicit Anſhelm⁹ O lignũ aridũ ētnis ignib⁹ dignũ q̄d rñdebis ĩ die illa. qñ exigeť a te ad ictũ oculi. oīe tps viuēdi ť occiſum qũo a te fuerit expenſuꝫ ꝛc̄ Et q̄uis multa inticiũt timorē. tñ ꝑ exemplo poniť hec tabula ſꝫm ordinē alphabeti.

Alteracio et inſtabilitas mũdi. qꝛ hō nunq̄ in eod̄ ſtatu ꝑmanet. et neſcit an amore vel odio dign⁹ ē Si eni̅ relinq̄ret eũ dñs ad ictũ oculi ſtatim dyabolus eũ ſubuertēt Bellum ꝓpe carnis mũdi et dyaboli. aduerſus ſpm̄ hois Cotidiana fragilitas et negligencia reſiſtendi penitendi et profitendi

DJuina ſeueritas q̄ apparuit in cāu luciferi. in ꝑditacōne
mūdi ꝑ diluuiū ꝛc̄. Exitus dubius de hac vita qꝛ nemo ſcit
ubi qn̄ et quō morieť an bn̄ vel male Futurū iudiciū. vbi erit
iudex infallibilis. ineffugibilis. inflexibilis nemo pt̄ eū fallē
aut effugē nec a ſnīa appellare Grauitas penaꝝ purgatorij
q̄ ſ꜊m aug̃. excedūt omnē penā hꝰ mundi Horror demonū et
penaꝝ inferni Ignis iextinguibilis Karissimoꝝ ciuiū celi ꝑ
petua ſepacio Luctus et vlulatꝰ ſine ꝯſolacōe Maxima ſtric-
titudo. iux̄ pſalmiſtā Sic oues i inferno poſiti ſunt Noticia
et ꝯfuſio ſuoꝝ pctōꝝ Odiū ſui et oīm q̄ ſunt in toto mundo
Perpetuitas penaꝝ iferni. qꝛ i inferno nulla eſt redempcio
Quietis et ſpei ꝑpetua ablacio Racōis obſtinatio i malo qꝛ
n̄ vult de ceto bonū Stridor dencium ꝑangustia Tencio et
captiuitas. qꝛ nec pt̄ de loco moueri qn̄ vellet Uermis ꝯſcie
de omiſſis et ſcādalis Xp̄e redēptor pie q̄ ſumus cā tue ne
ꝑdas nos illa die.

Oſtqꝫ hō tot terroribꝰ, mortis, iudicij. et inferni
ꝑturbatꝰ incipit timē. tūc arguit ſepe ſic in ſeipo
Quicūqꝫ peccauerit mortalit̄ aut opꝫ eū dāpnari
aut ſaltem purgari. ſ꜊ ego peccaui mortalit̄. ergo
opꝫ me dānari. aut ſaltem pnīe purgari Sꝫ qꝛ dānacio eſt
ꝑpetua. et purgacio tꝑalis/volo igiť agere pnīaꝫ interim qꝛ
tꝑs michi vacat Recogitabo igiť oīs ānos meos i. a. a. m.
et q̄tū delectatꝰ ſum delicijs. tm̄ me affligaꝫ pnīe tormētis
Vn̄ ſ꜊m illā viaꝫ ponat hō x pctā. aut quot voluerit et dicat
O pr̄ mitiſſime. ego ſum ille prodigus q̄ hec ꝯt tuā pietatem
cōmiſi. et ita ingratus fui qꝛ me inocentē creaſti et ego me
deturpaui Tu ꝓ me crucifixꝰ et huīliatus, et ego me exalta
ui Tu nudatus. ego auarꝰ Tu amaricatꝰ. ego delicatꝰ. Tu
felle potatus. ego crapula ḡuatus Tu totus laborioſus. ego
ocio accidioſus Tu ꝓ inimicis exoraſti. et ego inimicos et a-
micos odiui Sꝫ q̄d faciā Nunq̄d deſperabo Vbi ē illō No
lo mortē pctōris Ferrū vitꝫ aut ſpeculū cū rubiginoſum eſt

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

De purgatiua

purgatur. et ego ꝑ viam purgatiuā. lima ꝯtricōis ꝯfeſſiōis et ſatiſfactōis me purgabo. ſic me exaltaui. ita ero obꝓbriū hoīm et abiectio plebis Cōtra auariciā. abrenūciabo ꝓpetati bꝫ meis: Cōtra voluptates. affligā me ieiunijs vigilijs fame et siti Purgabo me ꝑ tā. ſcꝫ ꝑgemitū orōis. pignē tue ꝯpaſ-ſiōis. pardorē tue caritatis Et ut lacius hec via purgatiua appareat videat hec tabula ſecundum ordinem alphabeti.

¶ Pctōr dꝫ dolere de

Amicicia dei amiſſa
Bonitate dei ꝯtempta
Conſenſu et culpabili vita
Dilapſu tꝑis et virū corpis et aīe
Exceſſum ꝑceptoꝝ dei eccie et ſupioꝝ
Fragilitate reſiſtēdi penitēdi et ꝓficiēdi.
Graui negligencia laborādi orādi. medi-
tandi. legēdi &c. ꝯtione peccandi
Habitu et ꝯſuetudine exfrequenti inten-
In ꝗtitudie qua iteꝝ et iteꝝ ſibi dimiſſa renouauit.
Karitatis extinctiōe ꝑ quecunqꝫ peccata.
Laxacōe timoris dei. qꝛ ꝯt tā magnū dn̄m tā mag̃ et horribilia pctā ꝯmitte ꝑſumpſit

¶ Peccator non deſperet ſꝫ aſſumēdo ꝯfidentiam purget ſe ꝑ

Miſericordie implorationem
Noue vite aſſumptionem
Orationum ſuffragia
Paſſiōis criſti interpoſitionem
Quaſſacōꝫ id eſt auſteritatē penitencie.
Reiectōꝫ honoris voluptatū et ꝺlectacōm
Sanctoꝝ interceſſiōꝫ
Tempis vtilē expenſiōꝫ
Voluntatis proprie ab renūciationem
Xpi benignitatem qui non vult mortē peccatoris ſed magis conuertatur et viuat.

De via illuminatiua

Purgata ꝯſcīa iā aptior ē amori dn̄o Vn̄ ſic ſpeculū
purgatū ꝑt plus relucē Sequitꝰ ergo nūc via illuīa
tiua qua hō iā incipit vidē et cognoſcē dilectū ſuuz
quē prius ꝑpt rubiginē pctoꝝ vidē nō potat Vn̄ q̄rit Quis
ē dilectus meus rn̄det. ipſe ē q̄ michi tot et tanta bn̄ficia cō
tulit. qd ſi poſſibile eſſꝫ ab eius laude et graꝝ actōne nunq̄
ceſſare deberē Hanc viā illuīatiuam Dauid habuit cū in pſ
ait Bn̄dic aīa mea dn̄o. et oīa q̄ intra me ſunt noī ſancto eiꝰ
Conſiderandū tn̄ ē qꝛ nō pn̄cipalit debemꝰ deū diligē ꝑpt bn̄
ficia ſua. ſꝫ ꝑpt immenſam ſuā bonitatez et ꝑpt ſeipm Sic em̄
ꝑpt lumē non videt res finalit ſꝫ mediāte luīe videt clariꝰ
occaſionalit Sic illa via dr̄ illuīatiua. qꝛ accēdit ꝓuocat et
illuīat omꝫ hoīez ad deū diligendū Vn̄ Bn̄har. Tot bn̄ficia
ꝯtulit michi deus qd ſi ꝯſiderarē et ſi vnꝰ ruſticus michi fe
ciſſet. tenerer eū diligē Quid igit rependā ſumo amatori d
ſuis bn̄ficijs Certe grās agā et cōmemorabo quantū potero
Vn̄ de hac ḡtitudine et via illuīatiua videat ſequēs tabula
Gracias tibi ago ſumme deꝰ (ſcd̄m alphabetū
de Ardentiſſimo amore tuo qꝛ creaſti me nichil mei
indigens. qꝛ me carere potas. q̄a nichil ē ſum vtilis
ſꝫ ex tua bonitate etna ꝑticipaſti michi eē viuē et itelligere.
et ad imaginē tuā me formaſti Benigniſſima icarnacōe tua
et redēpcōe Tu es em̄ ille rex regū q̄ ſedes ſup cherubin et
ituens abyſſos. q̄ ꝑpter nr̄aꝫ ſalutē nr̄os defectꝰ aſſumpſiſti
pauptatē famem ſitim tīſticiam et dolores zc̄ Interis viſus es
et cū hoībus ꝯuerſatus es et delicie tue eē cū filijs hoim vn̄
hec Nō ex nr̄is meritis. ſꝫ ex tua etna bonitate Quātas blaſ-
phemias. irriſiones. tormenta. ꝓ nobis ſuſtinuiſti nō coacte
ſꝫ libent et volūtarie et nō ſolū libent ſꝫ et ardent Poteras
nos ꝑpt pctā nr̄a in nichilū redigē. aut ēte alios hoīes inno
centes creare. ſꝫ bonitate tua nos hr̄e voluiſti pmo ꝓ nobis
tāta ſuſtinuiſti quaſi te odires et nos diligēs exaltādo quid
meliꝰ deo et quid vilius pctōre. qui cane peior eſt et illudit

pro pecatore Confidentia . quã nos vis hr̃e ad te prẽꝫ enim
te hortaris vocare lutũ et cinerẽ et petere mones ut habeas
occaſiõꝫ dandi. delectaris em̃ in nr̃a ſalute et das nobis plã
q̃ꝫ expiſcãa petim⁹. et quãto plã das. tãto plus hẽs D Om̃s
michi p̃ſtitis . dediſti em̃ michi hoc corpus . hãc aĩaꝫ . et vires
corpis et aĩe. Angelum ꝑ cuſtode. dyabol⁹ em̃ me milleſies
obruẽ potuiſſet. ñ ille me defendiſſet Et breuĩt oĩa que hẽo
dediſti m̃ ipſe em̃ es de⁹ meus q̃ mercat⁹ es me. ĩ cui⁹ ptãte
meus flat⁹ exiſtit. quẽ cũ aufers reuertor ĩ puluerẽ Aduca:
tione . dediſti em̃ michi laborioſos pentes . q̃ me ſuis labori:
b⁹ educauer̃t et nutrierũt. et nõ neglexer̃t Produxiſti ptem
meã . in frum̃tis carnib⁹ et piſcib⁹ ac alys q̃bus educat⁹ ſum
vſqꝫ ad hoc tps ⁊c̃ Fide et ſac̃mentis qꝛ dediſti me naſci int̃
xp̃ianos . non p̃ prẽꝫ paganũ . aut iudeũ . ſꝫ baptizari . et alys
ſac̃mentis adiuuari q̃bus tua amariſſima morte efficaciã me
ruiſti . et ſpeãlit̃ de hoc ſacratiſſimo ſac̃mento corpis et ſan:
guinis tui in quo manes nobiſcũ vſqꝫ ad ꝯſumacõꝫ ſeculi Et
tm̃ ecciaꝫ diligis . vt pſecucões nobis fc̃tãs ĩ fieri dicas . cla:
mans de celo Saule ſaule q̃d me pſeq̃ris Gratuita tollera:
cõe in pc̃tis . et reuocacõe . diſſimilaſti em̃ pc̃ã mea . non me
demergẽdo ad inferos ĩbendo . ſꝫ expectaſti . vocaſti p̃ ĩſpi:
racõꝫ ad pniaꝫ . p̃ flagella . p̃ ĩfirmitates pſecucões . p̃ correp
tiones . p̃ p̃dicacões . p̃ horrorẽ mortis . iudicy et inferni . et
nõ ceſſaſti donec oĩoꝫ orarẽ Hylaritate p̃ma q̃ me ad pniaꝫ
cũ gaudio ſuſcepiſti ſicut filiuꝫ ꝓdigũ et renouaſti . remiſiſti
m̃ delicta ꝯmiſſa . et de bonis omiſſis dediſti michi diſplicẽ:
ciã pc̃tõꝝ abſtuliſti occaſiões recidiuãdi . dediſti gr̃aꝫ ꝑme:
rendi et ſpem ꝓgrediẽdi Iteracõe gr̃e . qꝛ recidiuantẽ iteꝝ
ſuſcepiſti . et iteꝝ ĩgratitudinẽ remiſiſti . nec poſuiſti gr̃e tue
ĩminũ Kariſſimo dono ſpũs ſancti . q̃d michi ĩ ſac̃mentis im
mũdo et indigno cõicaſti . vt me purgaret . illuĩaret . et cari:
tate inflãmaret Liberacõe a ſeculo . vt p̃ introitũ religionis
fugerẽ occaſiões pc̃tõꝝ cũ ſocy mei mortui ſunt forte ĩ pc̃tis

ſuis, quí hanc gr̄am non ꝑceperunt Heu quot ſunt dāpnati ín inferno. q̄ minora et pauciora pctā ꝯmiſerˉt q̄ꝫ ego. et non ſurrexerˉt Et qꝫ meliores me ad huc i ſeculo ſunt inuoluti, diuerſis occaſiōib9 pctōꝝ. honorib9 vanis voluptatib9, diuicys tremis Quid i me iuenisti. qꝫ dediſti michi pennas ſicˉ columbe ut valorē de ſeculo vbi ſordes et iniqtates. ꝓ quib9 tˉ gr̄as ſpālit̄ ago Mia ſpāli. qꝫ cuſtodiſti me a multis pctis. q̄ c̄ca me fuerūt attēptata. adulteria. homicida. et alia q̄ non euaſiſſem n̄ tu me retrxiſſes Et qꝫ de iſticia ſepe abſorptus. de tua mīa n̄ deſpaui. ſepe ꝯſolat9 es me diuerſis vocacōib9 ſupraapoſitis Noticia tua et noticia ſcripturarū. qꝫ apuiſti m̄ itellectū eaꝝ Quot ruſtici, quot ignari. q̄ nō intelligunt q̄d agunt, q̄ ſi intelligent forte multa plā bona facerēt q̄ꝫ ego ingratus tot doctomb9 et ſcripturis ſacris facio O ccurſione tua. quocūqꝫ em̄ me verti. michi occurriſti. icreaturis i ſcripturis blandimēcis. terrorib9 beneficys. ne affugere te potui Promptitudie volūtatis quā dediſti michi grandia facīedi ḡuia tolerādi. regularia ſufferendi ꝯtraria Quietacōe ꝯſcie Tot em̄ fui iuolutus. pctōꝝ angulis et ſcrupulis qꝫ n̄ me iuuiſſes nunq̄ꝫ fuiſſem quietatus Remociōe piculoꝝ. in quot em̄ fui peſtilēcys, cū indiſpoſitus fuerā ad moriendū. ꝓpter magna ḡuia pctā mea. et ſocy mei mortui fuerˉt. et tu me cōſʒuaſti Inſup fui vel potui ēē in piculis tonitruoꝝ fulguris fluuy. ignīū. latronū. beſtiaꝝ. et diuerſoꝝ caſuuꝫ. inq̄bus ſi mortu9 fuiſſeꝫ timeo qꝫ idiſpoſit9 et ex̄ caritatē deceſſiſſem Seruicio. ſupcelestiū inferioꝝ et oīm Oīa em̄ michi ſʒuiunt angeli cuſtodiēdo. celū ꝑmotū ſuū. ſol luna et ſydera ꝑ luīs miſtracōꝫ Aer refouꝫ ſpirantē aqua ſaciat ſicientē. t̄ra nutrit eſurientē aīalia bruta aliqua deſʒuiūt vt eq̄ aliqua incitādo ad laborē vt formice Aliqua incitando ad timorē ut leones vrſi Et breuiter ſi te dilexero. oīa coopabunt̄ michi in bonū Totali tui diffuſiōe. vt omnia alia q̄ dinumerare nō poſſum ꝯprehendā. te totuꝫ michi dediſti dediſti michi dona nature

grācie et ſupħabūdancie Te naſcens in ſociū ɔueſcēs ī eduliū
moriens in p̄ciū· et regnās in p̄miū vis dare dediſti te frēm
oīm. ſponſum p̄rem amatorē. doctorē nutritorē et cuſtodem
Ultima exſpectacōe finalit̄ Si te nō derelīq̄ro nō vis me p
petuo derelinquē. ſʒ vis eē finis meus cōplemetū oīm deſi:
derioꝝ meoꝝ. vis me tecū regnare. tecū gaudē et īſepabilit̄
ſp tecū manē Xp̄o hoc ē de te ipſo. tu es donū hoc O donū
ſup oīe donū. te nobis imppetuū dona. et ſufficit nobis qꝛ
tu es lux vīa. bonitas vita. et gaudiū mūdi. pietas immenſa
qui nos a morte ſaluaſti. roſeo ſanḡne tuo. et p illuīatiuam

Via Inſtructiua

Iam ſicut p̄mittit̄. purgato et illuīato. vtile ē hr̄e puncta inſtructiā. p ipſi⁹ emun: dacōe vt ſciat effugē occaſiōes pctōꝝ de hac via vi det btūs bn̄dict⁹ capitulū ſuū quartū. in regula ſua videlicʒ de īſtrumētis bonoꝝ opm. cuius capli ps notabis hēt̄ in ta: bula q̄ ſequit̄ ſʒm ordinē alphabeti Abnegare ſeipm̄ ꝛc̄ et ſe q̄ xp̄m Bonū īſe viſum deo aſcribē et nō ſibi ꝛc̄ Corpus caſti: gare Deum p̄ oīb⁹ diligē et ꝓximū ſic ſeipm̄ Elacionē fugē Facē de ſclāribus actib⁹ alienū Gulosum n̄ eſſe Hōnorare oīs hoīes In omi loco et tp̄e deū reſpicē Karitatē ɔtinuā hr̄e Lectōes ſtans libent̄ audire Maledicētes bn̄dicē Non iu rare ne forte piuret Oratiōi frequent̄ incumbē Preceptis ſupioꝝ obedire Que dicūt p̄lati facē Riſum multū n̄ amare Spem ſuā deo ɔmittē Timere diē iudicij Uitā eternā omni ɔcupia ſp̄ūali deſidare Xp̄o oīno nichil p̄ponē Zelū et inui: diā non hr̄e Facientib⁹ aūt hoc ꝓmittit ſctūs bn̄dict⁹ p̄miū qd oculus nō vidit ꝛc̄ Si aūt q̄rit̄ vbi pn̄t hec cuſtodire rn̄: det̄ qꝛ difficult̄ in ſeculo iō dicit ī regula. Officiū ꝛc̄. via duxiſti.

Imitatiua Via

Et vult Johēs Gerſon cancellari⁹ pariſienſ Nō infla: macōʒ diui amoris vʒ inſpectio p̄cedenciū ſctōꝝ q̄ no bis ꝓponunt̄ ad imitacōʒ ī actibus v̄tuoſis. ut inobe: diencia a huilitate pacia quoꝝ intercesſiōe et imitacōe p̄t hō ꝓficē Et hec vocat̄ via imitatiua Vn̄ p exemplo ponit̄ hoc

alphabetū. et ꝑ talē modū poſſet ſibi homo ex legēdis ſan
ctoꝝ. modū viuendi ſibi colligē iuxͣ illō. j. coꝝ. ij hic te do
ceat humilitatē. hic paciaꝫ ꝛc̄ Quilibꝫ em̄ ſctūs ē nobis exēplū
alic9 vᷣtutis Ambroſi9 ē nobis exemplū magne ↄfidēcie id ē
ſpei de bonitate dei Vn̄ ait Nō timeo mori. qꝛ habem9 bonū
dn̄m Bernhard9 ē nobis exemplū eximie humilitatis. q̄ vt fu-
mū reputauit hoīes. et alte ↄtemplacōis q̄ eleuatus in deuꝫ
tota die penes lacū eq̄tauit et deſero vbi lacus eēt ignora-
uit Clemens. affabilitatis q̄ oībus ita affabilis fuit vt etiā
iudei et gentiles eū diligerēt Dominic9 magne caritatis qui
orauit vt ſe totū impendē poſſꝫ ſaluti ꝓximoꝝ. q̄ et diſcipli-
nas tres qualibꝫ nocte accepit ꝓ ſe et ꝓ remiſſiōe purgādo-
rū Egidius voluntarie ꝯpeſſiōis vulneꝝ. Sagitat9 em̄ fuit
et petiuit dn̄m vt vuln9 ſuū interim q̄ viuēt n̄ ſanaret̄ Fran
ciſcus mētalis crucifixiōis Tantū em̄ ſtetit ī meditacōe paſ-
ſionis q̄ vulnerat9 quinqꝫ vulnerib9 dn̄i. ꝑ triennīū an̄ mor
tē ſuā xp̄o dn̄o ſuo crucifixus apparuit Herman9 magne ab-
ſtinencie Ne em̄ cibus delectaret eū. cineres īferculis poſuit
Heinricus mire caſtitatis Cū em̄ eēt filius regis vngarie et
gen9 regū m̄rimonio augē potuiſſet. tn̄ p̄elegit virginitateꝫ
et quādiu vixit vᷣgo ꝑmanſit Job magne pacie Oībus enim
bonis priuatus bn̄dixit dn̄m et totus vulnerat9 dixit Si bo
na ſuſcepim9 de manu dn̄i ꝛc̄ Karolus. imperalis iuſticie. q̄
impator exn̄s tm̄ mundū ↄtempſit. et ſine pſonaꝝ accepcīoē
leges ↄdidit. qđ ſctificari meruit Laurencius. vehemētiſſime
tollerantie ī paſſiōe Martin9. inſecuritatis multe ↄfidētie re
q̄ſitus a latrone an timuiſſet qn̄ eū cū ſecuri inficere voluit
r̄ndit q̄ nunq̄ͣ tam ſecur9 fuit qꝛ ſcio q̄ dn̄s in ꝑiculo ꝓxim9
ē Nicolaus mire largitatis ac māſuetudīs Oſbaldus magne
largitatis. q̄ ſcutellas argenteas ſibi an̄poſitas in ꝑticulas
ↄminuit et paupibus erogauit Paulus magne laborioſitatis
Plus em̄ oībus p̄dicauit. magnū zelū habuit animarū cū de
regno in regnū cucurrit et non quieuit Quiricus puer triū

annoꝝ p̄bet exemplum quia a perfecto rennuit ↄſolari p̄api
tatus fuit Remigius magne maturitatis fuit q̄ ſenebaldum
ep̄m ꝓ pc̄tō vij ānos incluſit et icarcerauit Stephan⁹ exem
plū diligēdi inimicos dedit . q̄ ꝓ inimicis exorauit Thomas
obedie . et lōginque pegnacōis . qui dn̄o obedire volens ad
indiam premit Vincenci⁹ . exemplū pſeuerancie exhibuit . q̄
diuerſis tormētis non ceſſit . ſʒ in finē pſeuerauit Xp̄s ihesus
ſanct⁹ ſanctoꝝ . ſpeculuʒ oīm v̄tutū . caritatis huilitatis fidei
ſpei Eſt tn̄ ſciend̄ q̄ quilibʒ ſanctoꝝ ē exēplar plurīū v̄tutuʒ
ſʒ hic ſolū ꝓ exemplo poſita ſunt Itē ſciendū q̄ aliqua fecer̄t
ſancti ex ſpeāli priuilegio . ut miracula et alia vl̄t humanā cō
dicōʒ ſe extendencia . que miranda ſunt pocius q̄ imitāda .

Quamuis ex p̄cedentib⁹ hec via aliqualiter patuit p
ↄmemoracōʒ ſanctoꝝ . tn̄ amplificāda ē ꝓ edificacōe
multoꝝ . p ↄmemoracōʒ v̄tutū ſʒm ordinē alphabeti
et p ↄmemoracōʒ exēploꝝ vbi n̄ ponā integra exēpla ꝓpt̄ bre
uitatē . ſʒ tangā ſenſuʒ . vt inde elici potit intencio facti Pro
quo ſciend̄ q̄ gg̃or⁹ in pn̄cipio dyalogi vult q̄ multos ad ↄ
ſiderīū celeſtis pr̄ie . plus accēdunt exēpla q̄ alta p̄dicamēta
Abſtinēcia tenet̄ cū q̄s . cū debitis circūſtancys vtit̄ cibo et
potu medio mō . nō ſe aggrauando vt ſit tepidus ad orandū
laborandū ⁊c̄ et n̄ ſe exhauriendo ad dei nutū ut ſit inutilis
Remediū eius ē feruent̄ ſe dare ad cibū ſpūalē . ſic̄ ad ſacrā
ſcripturā exemplū . Conuener̄t duo fr̄es . qui orantes et legē
tes p duos dies et noctē obliti ſunt cibū ſcʒ pulmentū quod
ↄmedē ↄſueuerāt Beniuolēcia id ē pacia . cū quis in arduis
et aduerſis ſuſtinendis di . Merito hec pacior . qꝛ xp̄s q̄ inno
cens fuit . quāta ꝓ me paſſus ē Audiat xp̄m dicentē ſibi Si
me pēſatis nichil ē qd̄ vos tolleratis . Exemplū de diſcipulo
phyloſophy . q̄ male tractat⁹ riſit dicens . iniurias hic gratis
recipio . ꝓ quib⁹ tribus ānis munera dedi Caſtitas tenetur . ſi
abſtinēcia ſʒuat̄ . et cor a cogitacōib⁹ . et ſenſus ab illicitis re
ſeruet̄ et corpus caſtigat̄ Exēplū btūs bn̄dict⁹ temptatus

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

libidĩe corpus ſuũ vepribus lacerauit Btũs bern. aquis fri
gidis refrenauit Diſcretio tenet cũ q̃s tenet mediũ in oib9
ne ſit nimis feruid9. aut nimis tepidus Exemplũ interroganti
bus diſcipulis btũs anthoni9 ↄcluſit diſcrecõz eẽ mrẽz vtutũ
et idem vult btũs bñdict9 Valet autez ad hãc diuerſificare
opa ſua Verſus nũc lege. nũc ora. nũc cũ feruore labora. ſic
erit hora breuis et labor ille leuis ſcz ĩ deo Eleuacio mẽtis
in deũ. hoc ẽ ↄtemplacio. tenet. cum quis excludit ex corde
ſuo vanitates et amoroſe inhẽt creatori ſuo. Exemplũ d̃ btõ
bñdicto. q̃ ſub vno ſolis radio vidit totũ mundũ Fides te:
net cũ quis adhẽt ſctẽ mr̃i ecc̃ie Remediũ fidei eſt. querẽ q̃
nõ intelligit et credẽ. Exẽplũ Diſcipulus q̃ tẽptabat pfidie
et ſpũ plaſphemie p9q̃ tẽptacõz ſuã maĩfeſtauit liberatus ẽ
et quietat9 Gratitudo tenet cũ q̃s cũ graꝝ actõe oĩa bona
ſua aſſcribit deo Exẽplũ ꝓpt magnitudinẽ ſuã Saul deposi:
tus fuit et ezechias ĩfirmitati dat9 Humilitas tenet. cũ q̃s
cognoſcit ſe oĩbus viliorẽ. et q9 ſit cinis et puluis Exemplũ
Cũ quid̃ cuidã pr̃m ait. pplũs te ſtultũ reputat Rñdit. hoc
ego volui Juſticia vnicuiqz t̃buit q9 ſuũ ẽ. deo laudẽ. ſupio
ri obediaz. ꝓrio ↄcordiã Exẽplũ de eo q̃ filiũ ſororis ſue ſu:
ſpẽdi fecit. qꝛ noluit acceptator eẽ pſonaꝝ Karitas ad deũ
ẽ deo pura filiali dilectõe adherẽ et ↄgtulari deo in ꝓfectõe
ſua. nõ q̃rendũ ↄmodõ ꝓpriũ Exẽplũ de eo quẽ dyabolus vo
lens retrahẽ a bono. dixit dãpnand̃. et ille plus ꝓinde ſuui:
uit deo dicẽdo. ego nõ ſuuio ei ꝓpt regnũ celoꝝ. ſz qꝛ ſumme
bon9 ẽ Caritas ad ꝓximũ ẽ quẽlibz ꝓximũ reputare ſic ſeipm̃
ita ei ſuuiendo eũ iuuãdo ſic ſibi rõnabilit̃ vellz fieri Exẽplũ
de ſanctulo. q̃ ſe ꝑ dyacono morti obtulit Liberalitas et lar
gitas ẽ bona ſua miſericordit̃ cõicare. et ſi nõ hz tpalia cõicet
ſpũalia. vt orando ꝑ oĩbus. ꝑ paupib9 ꝑ infirmis Exemplũ
de Paulino epo. q̃ oĩa ſua bona paupib9 diſtribuit Ad vlti
mũ ſeipm̃ in captiuitatẽ pro filio cuiuſd̃ vidue dedit in dya
logo Maturitas eſt ſeipm̃ reſtringẽ a leuitate moꝝ Exẽpluz

Bernhardus xp̄m quater fleuiſſe legimus. riſiſſe nunq̄ȝ Itē
quidā ait In tremēdo iudicio ſtabimꝰ et tu rides Negociacō
ē vtilit̃ tp̄s expendē et ociū fugē Vn̄ Jeroꝰ ſꝑ aliq̄d opis fa
cito, ut te dyabolꝰ īueniat occupatū Exēplū inuitas p̄rm q̄
laborare noluit. nō fuit īuitatus ad menſaȝ Obediēcia ē ob
tpare īnd̄n̄ī p̄ceptis ſupioꝝ. ſiue ſint ḡuia ſiue leuia Exē
plū de eo q̄ ait Ego et aſinꝰ vnū ſumꝰ Quicq̄d ei imponit̃
hoc portat et ſine mora Perſeuerācia ē. ab icepto bono vſq̄ȝ
īnfinē n̄ ceſſare Valet ad ɔſ̄uandā pſeuerancīā appone mo
dicū et modicū laboꝝ Sic eīm ignis p appoſicōȝ lignoꝝ con
ſ̄uat̃. ſic pſeuerācia p appoſicōȝ laboꝝ Exemplū de eo qui
q̄n̄q̄gīnta āīs rigide vixit, et tandē cecidit Quietudo eſt di
ſtractōes et ſollicitudīnes ſimul effugē exēplo iohīs baptiſte
qui fugit īdeſertū. et angelꝰ arſenio dixit ſuge. tace. q̄eſce
Religio p̄n̄cipalit̃ ɔſiſtit ī tribꝰ Obediaȝ. caſtitate. et paup
tate Exemplū btūs ḡgo. fecit ꝓpetarīū ſepeliri ī ſterquilinio
Et btūs agꝰ delȝ eos de tabula clericoꝝ. ut pȝ ī ſ̄mone de
cōi vita Spes ē expectatio future btitudīs exmeritis et gr̄a
ꝓueniēs. vn̄ ſine meritis velle hr̄e btitudīnē ē pocius p̄ſump
cionis q̄ȝ ſpei Exēplū btūs bern. tentus ī viſiōe ad iudicium
deſpare noluit dyabulo paſſiōȝ xp̄i obiciēdo remediū ē vidē
xp̄m crucifixū cū inclinato capite et extenſȝ brachys ad miſe
rendū. et ad ſuſcipiendū. exemplū de ꝓdigo filio ī euangelio
Taciturnitas tenet̃ id ē ſilenciū cū q̄s ab ociosis. et interd̄
etiā a licitis linguā ſuam refrenat. exemplū Agathon p tres
ānos lapidē in ore ſuo portauit vt ſilenciū diſceret Veritas
ē. idem ī ore et ope exhibē q̄d habet̃ in corde. et p̄t vocare
ſimplicitas Xp̄ianitas. vide ſupra fides Zelus aīarūȝ ſupra
caritas p̄rī Sic multe v̄tutes alie p̄n̄t ſub illis ɔp̄hendi.

De via admiracionis

Deformatus iā inſe p v̄tutū exempla animꝰ potit iam
ſe mundius et puriꝰ eleuare ad ɔgnoſcend̄ creatorē
ſuū Pri̅o p āmiracōȝ. q̄ non dȝ eē incredulitatis. ſed
veneracōis credulitatis. vn̄ q̄s attēdendo ea q̄ app̄hendere

non p̄t. ꝑciat ſe profunda reuerēcia, ſtupendo tam magnū
et excelſum ſuū creatorē Vn̄ āmiratie meditādo q̄rat a ſe vn̄
hēat ortū tanta magnitudo vniuerſi. ſcʒ celū t̄ra ſol et luna
ꝛc̄ Es ne tu deus meꝰ. et rn̄debūt oēs Non. Sed ip̄e fecit
nos et nō ipſi nos, ſcʒm pſ̄. Quo audito dicat Quis eſt deus
meꝰ Eſt ne potens Et audit ſcripturā. ptās eius amari uſqʒ
ad mare et ita ip̄e ē qui celoꝝ ꝯtinet thronū. et abyſſos itue
tur. mōtes pondat. et terrā palmo ꝯcludit ꝛc̄ Querat conſe
quent Eſt ne pulcher. et audit ſcripturā dicentē ſibi Pulch
ritudinē eius ſol et luna mirant̄. ip̄e em̄ ē inquē deſiderant
angeli ꝓſpicē. et iteꝝ ſpecioſus forma Querat ꝯſequent Eſt
ne ſapiēs Et audit In eo ſunt oīs theſauri ſapie et ſcie re-
conditi Eſt ne diues rn̄dit Oīs t̄ra et plenitudo eiꝰ. Eſt ne
benignꝰ. rn̄dit Suauis dn̄s vniuerſis. et miſꝫacōes eius ſup
oīa opa eiꝰ Admirando ergo magtudinē eius potēcie. ꝓfū-
ditatē ſapie. benig̃tatē clemēcie clamat O altitudo diuiciaꝝ
ſapie et ſcie dei ꝛc̄ Illi in adherē bonū ē. et ponē in eo ſpem
meā Pro quo ſciend̄. in hac matia dʒ eē āmiracō veneracōis
Et quicq̄d nō potit cape rō capiat fides ꝑ exēplo vide ifra
Hic ſingulis dcōibꝰ ſequentis alphabeti preponat̄ Mirare
Amoroſiſſimā in tinitate ꝯſubſtācialitatē d̄ qua ꝓfundiſſime
mit ceta dicit Bonauē. qꝛ bonū ē ſui diffuſiuū. et ſum̄e bonū
ē ſui ſum̄e diffuſiuū. q̄ diffuſio nō eſſet ſum̄a n̄ cēt ꝯſubſtan-
cialis et coetna Quia igit̄ pr̄ ē ſume bonus. ſum̄e ſe cōicat.
gn̄ando filiū, cōicando ſum̄aʒ ꝯſubālitatē ſuā et coetnitateʒ
ac coequalitatē. quā ſi nō cōicaret, non ſum̄e ſe diffuſiſſʒ. qꝛ
adhuc amplius potuiſſʒ, q̄ p̄t cape capiat. q̄ nō p̄t cape cre
dat Mirare Benedictā coetnitatē in tinitate De qua beatus
augꝰ adducit aliqualē ſilitudinē de igne Vn̄ qꝛ cito ē ignis
tā cito de eo procedit fulgur et calor. ponat̄ ergo qꝛ aliquis
ignis fuerit ab etno, tūc ſimul ab etno fuit fulgur et calor
et tn̄ fulgur et calor ꝓcederent ab igne et non ignis ab illis
Mirare Copioſiſſimā et occultiſſimaʒ et incōprehenſibilem

incircūſcriptibilitatē et immenſitatē deitatis De hoc ĝgo⁊.
in iiij dyalogoꝝ Vide id ē cōtemplare vel mirare creantē et
regentē implentē et circūplectentē trāſcendentē et ſuſtentā
tem incircūſcriptū et inuiſibilē deum Mirare Virginſumā illā
exīſtētiā aut eſſenciā deitatis qua ſolus fuit anq̄ creauit oīa
ſibiipſi abeterno ſufficiēs nulli⁹ indigēs. de qua quidā medi-
tato⁊ di. Meditare cū deus fuerit ſolus vbi tūc vana gloria
hoīm. et demonū dolus Sic vō oīa diſcas paruipendē Mi-
rare Excellentiſſimā eius oīpotentiā. de qua dr̄ Oīa q̄cunq̄
voluit dn̄s fecit Mirare Vn̄ tanta multitudo creaturaꝝ eēt
nī ille potētiſſim⁹ eas condidiſſ; Mirare Famoſiſſimā ei⁹ ſapiā;
qua totū vniuerſu; ex nichilo creauit vbi recepit tantā molē
montiū. tantā multitudinē lapidu; vbi vidit pri⁹ exēplar celi
et t̄re Et quō artifex faciet illa q̄ nunq̄ p̄ceſſerit in exēplari
Mirare q̄ tā ſapient oīa gubernat attingens a fine vſq; ad
finē fortit et diſponēs oīa ſuauit Mirare Graciōſiſſimā illa;
bonitatē qua tot et tātis creaturis cōicare voluit eē viuē et
itelligē. q̄ pfectiſſim⁹ fuit nulli⁹ indigens Vn̄ enī tātus de-
co⁊ creaturaꝝ et vtilitas eaꝝ q̄ diligētib⁹ deū oīa coopan
tur ī bonū. nī ab illo fonte ſumo bono Mirare Humanā ſub-
limacō; q̄ hoīe; de pulue factū in padiſu; cōſtituit. et oīa ei
ſubdit. volucres celi et piſces maris et omia q̄ ſunt ꝓſunt ei
aut ſ⁊uiūt. Qd̄ etiā āmirat dauid dicēdo Quid ē hō q̄ me-
mo⁊ es eius Mirare Infectō; tocius hūane creature qd̄ per-
pctm̄ ade ī totū gen⁹ hūanū p pctm̄ o⁊iginale diffuſu; ē. Sz
āmiracio tollit q⁊ in ſimili paſca īfecta oms panes ex eadem
varie decocti īfecti ſunt. mirare Kariſſimā illā tolleracō; qua
p⁊imos pentes inobediētes. dn̄s nī annichilauit. et alios lo-
co ipoꝝ creauit. qd̄ facillimū ei fuiſſet. ſ; tollerādo veſtiuit
pellicijs et ad locū pnīe in hāc t̄ra; dimiſit Mirare Letiſſi-
mū cōſiliū t̄nitatis. ſup incarnacōne filij dei. de quo dd̄ dicit
mīa Mirare et veritas obuiauerit ſibi ⁊c̄ Btūs aug⁹ in meditacōi
bus ſuis dicit. q̄ nō potuit ſaciari dulcedīe cicōꝝ. āmirādo

conſilium incarnacōis. q₉ tanta maieſtas. tantā habuit cari
tatē ad hoīez. mirare Mirandā vnioꝫ deitatis et hūanitatis
qūo ſummū cū pmo. eternū cū tpali, hoc ē cū homie ſexto die
formato. pfectiſſimū cū dfectuoſo vniri voluit. mirare Nobi
liſſimā deitatis tantā huilitatē. q₉ defect⁹ nr̄os i ſe ſuſcepit
ſcꝫ famē. ſitim. calorē. frigus. timorē. dolorē. paupertatē. et i
firmitatē. tſtiaā. et ſic de alijs Et demū q₉ plus ē mirandū
mortē turpiſſimā Ad ad admirans eccia in pmo canit Aue
te vicit clemēcia ꝛc̄ Et de ſacmento eukariſtie canit eccia O
res mirabilis. mādncat dn̄m. paup ſuus et humilis In quo
pn̄cipalit̄ tria ſunt miranda Primo q₉ tāta maieſtas ſub tā ſpē
modica ɔtinet̄ Secundo q₉ idem corpus ſit in diuerſis locis
Tercio q₉ fracta hoſtia īteger xp̄s ſub qualibꝫ pticula pſeue
rat. mirare Ordinē vniuerſoꝝ. q₉ tā cito et facilit̄ facta ſunt
et ita ordinata ſcꝫm ſituacōꝫ ordinacōis ſupioritatis et infe
rioritatis nobilitatis aeris fecūditatis t're De origine mūdi
q̄ cepit creacōe et currit p tpa nature legis et gr̄e et ɔſuma
bit̄ iudicio/ mirare Pulchritudinē vniuerſi ſcꝫm varietatē lu
minū figuraꝝ et coloꝝ/ mirare Quāta ſideꝝ multitudie de-
coratū ē celū. quanta varietate auiū aer. quāta piſciū diuer
ſitate aq̄. quāta metalloꝝ ſcꝫ auri et argenti. et gēmaꝝ di-
uerſitate montes. quāta varietate plantaꝝ. arboꝝ et herba
rū ſilue et valles. quāta diuerſitate aīaliū ſcꝫm diuerſitatem
gn̄alē ſpeālē. et in diuidualē decorata ē t'ra/ mirare Quietē
quā oia appetūt. qūo oia ad locū ſuū tendunt. leue ſurſum.
g̅ue deorſuꝫ Aues turbate fugiūt ſurſum. piſces fugiūt in p
fundū aquaꝝ/ beſtie ad ſiluas/ reptilia ſerpētes ac mures ad
cauernas t're. mira res ē qūo diuerſa loca p ſui ɔſeruacōe ex
naturali inſtinctu petūt et qūo q̄libꝫ ſpēs ſibi adhēt/ Grues
ſimul volāt Lupi ſimul currūt. et etiaꝫ ſciunt tpa ſua piendi
et quieſcendi. et loca caloris et frigoris. ſic̄ yrundines. q̄ p-
ueniūt tps frigoris petēdo regiones calidas. mirabilis de⁹
in creaturis ſuis Vide formicā. vix videri pt̄. et hꝫ tot oclos

et tot pedes. et caput et corpus ſicut equus ſentit et labo:
rat. Mirare Reſolucōꝫ aīaliuꝫ ĩtram de qua fctā ſunt Jam
homo michi loquitur ſentit et intelligit. mandat regnat et
terret alios ſubito reſoluitur interr am et puluerem vbi non
ē vox neqꝫ ſenſus et iterꝝ de te ſurget hō viuꝰ ſenciēs Et itel
ligēs ⁊c Mirū nobis. ſꝫ qd mirꝝ illi q̄ oīa q̄cunqꝫ voluit fecit
qd admirat᷑ pſalmiſta. d. Quā mag̃ficata ſunt oꝑa tua dn̄e
⁊c Mirare Semialē vtutē. cuiꝰ tanta et tā mirabilis ē multi
tudo et habūdancia formaꝝ. ſꝫm rōes ſemiales ī rebus Ter
ra em̄ tot herbas tā diuerſas et vtiles et medicinales de ſe
ꝓducit. miramur vn̄ hꝫ illā potēciā Itē videmꝰ minutiſſimū
granū ſemis d quo ꝓducit᷑ magna arbor Vbi habuit granū
tot ramos tot folia tot fructꝰ Certe mirabilis deꝰ increatu
ris ſuis. miremur Trutinacōeꝫ libracōꝫ vniuerſoꝝ qꝛ omne
qd ē illd ē ſubſtācia aut accn̄s Iux illud Sūmus ariſtotiles
trutinabat cacumīa mūdi In duo diuiſit quicqd ī orbe fuit
Itē oīa ꝯſtituta ſunt ſub numero pondē et mēſura. ut di. ſa
lomon Numero res diſtinguunt᷑. pondē ſituant᷑. mēſura limi
tant᷑ Et tn̄ multiplicit res diſtingūt᷑ Prima dr̄na reꝝ Qued
hn̄t eē ut lapides. qued eē et viuere vt bruta. qued hn̄t eſſe
viuē et itelligē vt angeli et hoīes Secūda dr̄na Qued ſunt
mutabilia et corruptibilia. ut ẗreſtria. qued ſunt īmutabilia
et īcorruptibilia ut ſunt ſup celeſtia Qued corꝑalia quedam
ſpūalia qued ſimul ⁊c Ex hys collige creatorē illoꝝ potētiſ:
ſimū ſapientiſſimū et optimū trinū. et vnū Et qui hys ꝯſidā
tis nō excitat᷑ ad cognoſcend ſuū creatorē, cecus eſt ſurdus
mutꝰ et ſtultus Cognouit em̄ bos poſſeſſorē ſuū et aſinus ꝑ
ſepe dn̄i. ſui. ille aūt nō vult intelligē creatorē ſuum. mirare
Utilitatē durabilitatē et firmitatē reꝝ Nichil em̄ in reꝝ na
tura fruſtra qꝛ deꝰ et natura nichil faciūt fruſtra. vn̄ ſol et
luna diſtinguūt nobis tp̄a. inde ſciᷓmꝰ qn̄ dies ē. et qn̄ ē nox
et de durabilitate ſolis videmꝰ iā qꝛ plus q̄ꝫ ꝑ ſex milia ano
rū volutꝰ ē et motꝰ et n̄ deffıcit vt vult augꝰ Si fuiſſꝫ rota

artificis terrem̄ milleſies fracta fuiſſꝫ. et q̄uo ꝯtinue lucet et
non indiget ſepo Si fuiſſet lucerna artificis terrem̄ dudum
extincta fuiſſꝫ Et ſi obieceris de vtilitate an dyabolꝰ ſit vti=
lis Rn̄det q̄ ſic Nonne tortor et lictor ē vtilis ĩ ciuitate ꝓpt̄
malefactores. et ĩ toto vniuerſo ille tortor ē malefactor Itē
lege q̄tū vtilis fuit iob. cui coronā pacie augmentauit Sic
em̄ clementiſſimꝰ deꝰ malo bn̄ vtit̄ Sꝫ dicēs ꝓ quo ſunt dāp=
nati vtiles ĩ inferno rn̄det ad oſtendendā diuinā iuſticiam. et
ad augm̄tandā glām ſctōꝝ Sancti em̄ vidētes tot tormēta
dāpnatoꝝ. glorificāt deū intimius q̄ eos eripuit a tot torm̄=
tis Itē obicit de lupis et ſerpentibꝰ. et ſic de alijs rn̄det. ſi
hō n̄ peccaſſet. oīs creature inferiores ſubditi ei fuiſſent et
ſic lupi et ſerpentes obediuiſſent ei. ad nutū Sꝫ q̄r Frāgenti
fidē. fides frangetur eidē. q̄r hō non obediuit altiſſimo. abſo
lute ſunt beſtie ab eius obedia. valēt tn̄ adhuc homi ad ter=
renduꝫ eum ne in pctō ꝑmaneat. ne forte leſus a ſerpente in
pctō moriat̄ Et ad rememorādā trāſgreſſiōꝫ. ꝓpt̄ quā ei illa
rebellāt Et nōne d̄ venenoſis aīalibꝰ. tiriaca medicinalis cō
ficit̄ Itē dicit ad q̄d valēt pulices q̄ nos inquietant rn̄det
valent ad huiliandū hoīem. em̄ hō tumet ſupbia. inq̄etatꝰ
a pulice huiliat ſe dicendo Quid te exaltas puluis et cinis
qui pulici nō vales reſiſtē Pro indubitato ergo tene expau=
cis multa. q̄ oīa ſunt vtilia. et derogaret eius honori ipm̄ a
liq̄d in vtile creaſſe Sꝫ ſi tu nō ĩtelligis di. tibi augꝰ ſilē eſt
ſic ſi vadis ad officinā artificis. forte fabri aut alterius vides
ibi multa inſtrum̄ta. malleos claues ⁊c̄ Dicis Ad quid tanta
multitudo inſtrum̄toꝝ Nouit artifex q̄ nichil ibi retiꝫ inuti
le Sic artifex oīm deus glōſus nouit in gubernacōne ſua q̄d
habeat in toto vniuerſo. ad q̄d ꝯdidit. ad q̄d valet Huic te
ſubice et ām̄irando magn̄fica. lauda glorifica. ſuperexalta. et bn̄=
dic deū in opibus. dicēdo canticum Bn̄dicite. o. opa d. d.
Itē Laudate dn̄m de ce. ⁊c̄ Gloſa id ē date actōēꝫ laudis et
āmiracōis cia varietate et mirabile vtute Pro iudice tuo in

fine ſeculi mirare ꝗ iudicatus veniet iudicaturus Et vnde
ei tanta ſapia ꝗ cuiuſlibꝫ facta ita ſciet plene q̄cunqꝫ cogita
uit. fecit et dixit ac ſi ſibi ſoli intent⁹ fuiſſꝫ ac ſi ſolū ad ipm̄
reſpectū habuiſſꝫ Et q̄ mirabilis erit iuſticia vbi nichil boni
manebit irremuneratū. et nichil mali īpunitū c̄te incōprehē-
ſibilia ſunt iudicia ei⁹ et īueſtigabiles vie eius Et q̄uis mi-
randa ſunt eius iudicia tñ hoc firmit̄ ē tenend̄ ꝗ oīa iuſtiſſi
me fecit et faciet. qꝛ ſum̄e bon⁹ et nulli facit īiuriā Et quia
dāpnatis nō dabit regnū. nō facit eis iniuriā qꝛ nichil iuris
hn̄t ī regno Modo regula ē. Qui nichil hꝫ iuris nō p̄t cauſa
re de īiuria. ſic̄ nec ego poſſem cauſare qꝛ me n̄ fecit angelū
qꝛ nec merui de iure eē vermis Nec potīt q̄s ſe excuſare per
ignorancīā. Quilibꝫ em̄ hꝫ ius naturale ſcriptū in corde ſuo
et cuilibꝫ īſpirauit dn̄s aliqd̄ bonū ſiue fuerit paganus ſiue
iude⁹ Et qꝛ negligēcior fuit ꝓ ſalute ſua. q̄ ꝓ bonis corpis
ꝓ quib⁹ cucurriſſet ad diuerſas ꝑtes mūdi ſi ſe neglexit im-
putet ſibi Nec cauſari p̄t de ꝑpetuitate penarū Quia enim
ɔ̄t et̄nuꝫ peccauit. et ꝑpetuū ɔtēpſit et blaſphemauit dn̄m ꝑ
petua pena puniet̄ Quia ſi ꝑpetuo blaſphemarꝫ. et ſolum
tp̄alit̄ puniret̄ manēt aliqd̄ impunitū Etiā qꝛ q̄ ɔmittit cri-
men leſe maieſtatis. ɔ̄t tp̄alē pn̄cipem dāpnat̄ ꝑpetuo exilio
Et ſi ꝑpetue hic viuerꝫ. ꝑpetue ſtaret ſnīa Vna ergo gutta
dīne offenſe. ē maior oī offenſa ɔ̄t tp̄alē pn̄cipem. qꝛ iſte mo
mentane⁹ Ille vͦ pn̄ceps et̄nus Bn̄ ergo finalit̄ et iuſte oīa
bn̄ fecit et faciet. qd̄ ſi nō facerꝫ deus n̄ eēt Qui p̄t cape ca-
ꝑiat. qui non poteſt credat. et ammirando veneret̄.

Via pegrinacōis

Eleuata mēte ꝑ āmiracōꝫ in opificē cīm incidit. illud
memorie nr̄e in ꝑſona redēptoris nr̄i dictū Recorda
re paupertatis mee. qꝛ ergo redēptor ꝓpt̄ nos homies
et ꝓpt̄ nr̄aꝫ ſalutē deſcēdit de celis. et īcarnat⁹ ē Dignū eſt
pegnacōis ei⁹ attenta mente ī hac t̄ra et cū ḡtitudie medi-
tari Oīa em̄ ꝓ nr̄o exēplo et mō nobis ſalutari Hic egit De
hoc di. bern. ī ꝑſona xp̄i In vita mea potis cognoſce vitam

tuã ut ſicut ego pauptatis. caritatis. hũilitatis. paciẽ. obe-
dien cie. mie indeclinabiles ſemitas tenui. ſic et tu ĩ eiſdẽ ve-
ſtigÿs ĩcedas Jtẽ hugo Conare q̃tũ potes xp̃m ſeq̃ in vita
ſua q̃ hũilis fuit int hoĩes. q̃ modatus in cõmedendo et bi-
bendo. miſericors int paupes. nullũ horruit lepſum nec diui-
tib9 adulabat. paciẽs ad otumelias. verecũdus ĩ viſu mitis
in riſis. ſollicit9 de aĩarꝝ ſalute ĩ medio diſciplõrꝝ miſtrator
Et breuit ſtans ſedens et incedens. eius vitã hrẽ debes pre
oculis. et ſic failiaritatis ei9 grãꝫ oſeq̃ris Et erit t ſp in me-
moria. et duces in oſuetudinẽ. ſp ad ipſius memoriã recurrẽ
Et hec via pt a ſcribi btõ jeronimo. q̃ hyſtorio graphus fuit
ſic dr Altiſſim9 ẽ ab angelo nũciat9 Beatiſſim9 de vgine na-
tus Cetu angelorꝝ ĩexcelſis maĩfeſtat9 Dñs et paſtor oim ẽ
a paſtorib9 viſitat9 Eternus rex ẽ a dñis tpalib9 regib9 ve-
nerat9 Facta circũciſiõe in tẽplo pñtatus Gracilis puer ad
egiptũ baiulat9 Humilis et obediẽs. de tẽplo reuocat9 In
iordane a iohãne baptizat9 Kariſſim9 ẽ ab ipo dyabolo tẽp-
tatus Lumĩa mũdi p9 hec in aplõs vocauit Merum de aqua
prio corã eis formauit Noticiã ſuã alps multis miraculis de-
clarauit Omnia fouẽs fame et ſiti laſſatur Palmarꝝ vgulis
ut rex honorat Qui poſtea rexbus refutat Ritu legis cenat
lauat pedes confirmat Sudat. capit. trahit. ſputis deformat
Torquet. flagellat. coronat. velat. alapat Victima baiu-
lat crucẽ. cũ iniquis deputat Xps crucifigit. morit. ſepelit
reſurgit et aſtra leuat Zelo caritatis ſpũ inflãmat9. aplõs
in vniuerſum mundũ mittit et adhuc iudex exſpectat.

ue multũ bona ẽ ꝯtemplacõe q̃ dr opatia Cõpan-
do em ſimul. xp̃i hũanitatẽ ad maieſtatẽ ſue diuinita-
tis. magnus affectus deuocõis excitat Tũc em per-
pendit. q̃tũ illa tremẽda maieſtas ꝓpt nos ſe hũiliauit. Et
aſſcribit btõ Ambro. q hũc ꝓceſſum hꝫ in ymnis ſuis ut pꝫ
in illo Rex xp̃e factor oim. in paſſiõe Altiſſim9 in abiecto lo-
co naſcit Baiulator et ſuſtentator oim in preſepio ſuſtentat

Conſolator oīm āgelorū. in medio repit iumtoꝝ Sitiſſimꝰ
doditor oīm hōrat munē magoꝝ Estnꝰ nuttor oīꝫ cibo paſcat
mortaliū Fons et origo oīm ſitit potū angeloꝝ Gubernator
ſupnoꝝ ſe ſubicit impio trenoꝝ Hoſpitator ſctōꝝ oīm fugit
ī egipti exiliū Informator ſapie. audit doctrinā ſtultoꝝ Ka
ritatis ſpeculū tradit vt ouis ī manꝰ lupoꝝ Liberator vin-
culis ut fur aut latro ligat Maieſtas quā tremūt angeli. vt
vilis oculcat Notiſſimꝰ ī celi curia hic nō noſcit. ſꝫ negatur
Optatus a prībus a filijs hic ſeductor ꝓclamat Preclariſſi
mus inquē ꝓſpiciūt angeli ſputis maculat Quietiſſimꝰ q̄ eſt
ſanctoꝝ requies crucem portādo fatigat Rectiſſimꝰ iudex
oīm. ſentēcia mortis dāpnat Speciosus forma p̄filijs hoīm a
planta pedis vſqꝫ ad verticem vulnerat Terribilis in ꝯſilijs
cruci applicat Uita et origo omniū. p̄mmijs doloribꝰ morte
anxiat Xp̄s reſuſcitator mortuoꝝ ad ſepulchꝝ portat.

In via pegnatiua. et ꝯpatia facta ē mencio de paſſio
ne xp̄i Sed dignū ē ut adhuc de hac ſāctiſſima paſ-
ſione. ſpālis ponat via in qua hō ſtet ſuſpēſus pme-
ditacoꝫ. attēdēs xp̄m quaſi an̄ ſe pēdentē ī cruce. et ei ꝯpa-
ciat ſit crucifixus ei. et quaſi vulnera iſta n̄ iā xp̄o. ſꝫ qꝫ ſibi
actualiť infligant In hac meditacōe. Franciſcus ſtans vul-
neꝝ xp̄i qīqꝫ ſtigmata. realiť in corpe ſuo dn̄o munē pmedi
tacionū impſſit ut di. Bonauē. Vn̄ ꝓ p̄nti occurrit ēplex mo
dus meditandi paſſiōꝫ xp̄i Primꝰ p horas canonicas Scd̄s
modus ē. ꝯtēplādo corpus xp̄i. incipiēdo a ſūmitate vſqꝫ de
orſum ſic meditādo qūo caput coronat Require ſupra in me
ditacōe paſſionis xp̄i. capitulo de diuerſitate modoruꝫ co-
gitādi paſſiōꝫ xp̄i Tercius modꝰ ꝯtemplādi paſſionē xp̄i. ut
ip̄e ſtet quaſi ipſe ſit p ſe ſuſpenſus incruce. meditādo ea q̄
hn̄t in tabula vbi ſupra. Sic em̄ xp̄us ſtetit incruce cū arde
tiſſimo amore. beniuola paciēcia. vt ſupra.

Uia affectiua q̄ aſſcribit btō bern. p quā q̄s amoroſe
adhēt do creatori ſuo Via affectiua p̄t dici vnitiua

De Copaſſiua

Via Affectiua

Vocatur tñ affectiua. quia multũ inflammat affectũ ad dei amorẽ et mentis eleuacõꝫ. et aſſcribit btõ bern. q̃ ita dulcis fuit in meditacõe. Vñ in quodã ſermone d̃ cena dñi alloquit dñm ſubtali forma v̾boꝝ dicẽs Tu es dñe amor meꝰ. honor meus ſpes mea. refugiũ meũ. vita mea. glã mea. et finis meꝰ Nõ aliud q̃ro. nõ aliud volo. nõ aliud m̃. dicat nõ aliud m̃ ꝓponat Et merito qꝛ tu es michi ſufficiẽtiſſimꝰ, tu es pr̃ meus. fr̃ meus nutrior meus. rector meꝰ cuſtos meꝰ q̃ es totus amabilis, totus deſiderabilis, totus fidelis Nõ ẽ tã liberalis. q̃ ſeipm̃ tbuat Nõ ẽ tã caritatiuꝰ. q̃ ꝓ tam vili peccatore moriat Non ẽ tã humilis. qui maieſtatem ſuum tm̃ humiliauit Qui nullũ deſpicis. nullũ horres nullũ q̃rentẽ te deſeris. ſꝫ p̃uenis euꝫ et occurris q̃renti Delicie tue eẽ cum filiis hoim̃ Quid in nobis inueniſti ñ ſordes. et nobiſcũ vis eẽ vſqꝫ in cõſumacõꝫ ſeculi Nõne ſatis fuit te ꝓ nobis mori Nonne ſatis fuit. tot dediſſe ſacramenta Angelos cuſtodes Et hys igrati ſp̄ ſumꝰ Sꝫ et tu te vis eẽ nobiſcũ Tã bonus es qꝫ te negare nõ potes Faciamꝰ igit cambiũ ſimul Tu intende m̃ et ego t̃ et ſic vis et ſcis fac mecũ. qꝛ tuꝰ et nõ alterius eſſe volo Da michi ut ego t̃ ſoli intendã te ſolũ diligã. tuo ſp̄ amore ferueam michil aliud cupiã ñ te, et me totũ tibi offerã. et oblatũ nec aliquatenꝰ repetã Si eñ ẽ aliqua caritas illa eſt ĩ te De hac via ponũt hee tabule et ſp̄ ꝓponit O in meditãdo.

Amor meus	Beatitudo mea	Cõſeruator meꝰ
Director meus	Eruditor meus	Finis meus
Gaudium meum	Honor meus	Ignis me ĩcẽdẽs
Karitas me iflãmãs	Lumẽ me illuĩans	Medicina mea
Nutritor meus	Occurſor meus	Pater meus
Quies mea	Refugiũ meum	Spes mea
Theſaurus meus	Vita mea	xp̄us mia mea.

Amabilis	Benignus	Compaciens
Deſiderabilis	Expectabilis	Fidus

Graciosus	Humilis	Jocundus.
Karitatiuus	Liberalis	Manſuetus
Nobilis	Obtemporabilis	Placabilis
Quietus	Recreatiuus	Sincerus
Toleratiuus	Verax	xp̄s ihesus dn̄s

et rex meus. Amē. ¶ Sequitur capitulū. xij.

Suplatiua via

Augustinꝰ ꝓfundas hꝫ vias meditādi vt p creaturas Dicit em̄ introgaui celū et t͞ram. Es ne tu deus meꝰ Et rn̄dert m̄. Nō ſꝫ ip̄e fecit nos Habꝫ et alios modos Vn̄ in manuali ſuo inē ceta ſic dicit ad dn̄m. ſi totū mundū libri repleāt. maieſtatē tuā exprimē nō ſufficiūt Tu enim es quo meliꝰ excogitari n̄ p̄t. q̄ om̄ꝫ creaturā ſine labore gubernas Nichil ē qd̓ turbat ordinē imperij tui hec via ſuplatiua q̄ in re ē affectiua aſſcribit̓ ei ſpeālit̓ q2 illo mō vtit̓ in ſuis orōibꝰ et meditacōibꝰ p ſuplatios g̃dus alloq̄ꝫdo dn̄m O pr̄ dulciſſime. amantiſſime. benigniſſime et ſic in alijs. Jtē in libro de v̓bis dn̄i d2 qꝫ quicq̄d pfectōis et boni ē in creaturis hoc excellētiſſime ē in creatore. q2 ab illo fluit Vn̄ ſic venator videns veſtigiū fere non ē ꝯtentus eo. ſꝫ q̄rit feram alias ſtultus ē venator ſi ſolo veſtigio ē ꝯtentus. qd̓ eū non poſſit ſaciare Sic prudens ꝯtēplator vidēs aliqd̓ bonum in creatura dꝫ cor ſuū eleuare ī creatorē Verbigr̄a. videat pulcritudinē ſiderū florū arborū ꝛc̄. dicat itra ſe Si illa tam delectabilia ſunt O q̄ꝫtū delectabilis et deſidabilis eſt creator taliū. q2 quicq̄d ē pfectōis ī cauſato. Hoc excellēcius eſt in cā. et ē excellētiſſime ī excellentiſſima et vniuerſaliſſima cā Sic hō vidēs hoiēꝫ v̓tuoſum caritatiuū et piū ꝛc̄ dicat intra ſe Si riuulus iſte ē ita laudabilis quāta laude dignꝰ ē fons et origo eius. et ſic exaltat dn̄m p excellenciā ī ſuplatiuo dicens ſibi hanc tabulam. ſp p̄mittendo. O. pro eleuacōe. et in fine deus pater et dn̄e. pro reuerencia ſit dicendo.

Amantiſſime	Benigniſſime	Clementiſſime
Dulciſſime	Excellentiſſime	Fideliſſime

Glorioſiſſime Honorantiſſime Innocētiſſime
Kariſſime Largiſſime Mitiſſime
Nobiliſſime Omnipotētiſſime Preclariſſime.
Quietiſſime Rectiſſime Sufficiētiſſime
Tutiſſime Vtiliſſime xp̄ianiſſime ds p̄r et dn̄e

Poſtq̄ in meditacōib᷒ exardeſcat ignis deuocōis. tūc aſſurgit ī allocucōꝫ dilecti p viā oratiuam Et capio hic orōꝫ nō ſolū ꝓ petitoria, ſꝫ gn̄alit̄ ꝓ laudatoria ymnidica et ſic de alys Vn̄ hō non eod mō ſp afficiatur circa dilectū ſuū Sꝫ nūc petit aliq̄d ab eo nūc laudat ī ymp̄nis et pſalmis et canticis, nūc āmirat̄ venerādo, nūc adorādo nūc bn̄dicit aut glorificat nūc grās agit. confitet̄ exaltat et ſup exaltat Dꝫ aut orō eē n̄ ex affectu ꝑtēdat̄ breuis ſꝫm v̄ba ſꝫ longa ſꝫm affectū. vn̄ v̄ſus Si cor n̄ orat lingua inuanū laborat De breuitate orōis dicit ſanct᷒. B. ī regula. q̄ dꝫ eē breuis n̄ ex affectu ꝑtendat̄ Et hoc in vitas p̄rm hēt. q̄ quidā p̄rm docuit diſcipuluꝫ orare hec v̄ba, Qui creaſti me ſic ſcis et vis miſerere mei Et de thayſi que petiuit a p̄re orōm Cui ille ait Dic Quid creaſti me miſꝫere mei Vn̄ ponit tm̄ tales et ſilēs breues orōes O pyſſime p̄r miſꝫere paupcule creature tue Idem O ſum̄a bonitas recordare q̄ ꝓ me ſanguinē tuum effudiſti. non ſinas me perire.

Primus mod᷒ attendendi ē attendē ad ſenſum v̄borū et inde elicē ſenſuꝫ ſp̄ualeꝫ Verbigrā Per dauid intelligendo xp̄m p golyam dyabolū. p iheruſalē. ſupceleſtē ciuitatē Scd̄s modus attendēdi eſt. ſtatuendo ſe mentalit̄ ad certū locū ne mens īde euaget̄. et coaptet quantū valet ſenſuꝫ pſalmi ad id qd̄ ibi geſtū ē v̄bigrā Vnū pſalmū ad locū ānūciacōis. quaſi videat angelū deſcēdentē ad cubiculū btē v̄gis marie. et dicentē Aue grā plena ꝛc̄ et cum eo multitudinē angelorꝝ pſallenciū. cū quib᷒ et ip̄e pſallat Secūdū ps̄. in natiuitate q̄ꝫ pſallant paſtores. et tres magi et angeli canētes Glā ī excelſis deo ꝛc̄ Terciū tranſiens ad templum

vbi videat ſymeonē ſenem occurrentē Quartū eundo i egip
tū. et ſic dīr de alys xp̄i pegnacōibus Specialit̄ tñ ↄſtituat
mentē ſuā in locis paſſiōis xp̄i, vnū pſalmū cantādo in mon:
te olueti. aliū in domo āne. terciū an̄ pylatū aliū an̄ herodē
quintū in flagellacōe. ſextū in coronacōe. ſeptimū in baiula:
cōe crucis. aliū in crucifixione et morte ↄ̄ronuz in lymbo p̄m̄
aliū in cenaculo vbi apparuit dn̄s ihūs diſcipulis ſuis p9 re
ſurrectōz. aliū in aſcenſiōe zc̄ Fixa em̄ mēte ad certū locū mū
di facilius attendit q̄ q̄ mens iā ſit in celo. iā in refectorio
iā in ſeculo iā in ſcolis zc̄ Illa em̄ diſtrahūt Tercius modus
attēdendi ē. q̄ hō eleuet cor ſuū ad paternā patriā. vbi au:
diat laudes ſanctoꝝ et cū illis putet ſe reuerent̄ ſtare et de
um laudare. vnū pſalmū cū choris angelorū. ſcdm̄ cum cetu
ꝓphetaꝝ aliū p̄riarchaꝝ. aliū aplōꝝ zc̄ Deinde ſciendū q̄ ñ
dz ſolū orare ꝓ ſe. ſz etiā ꝓ ecc̄ia zc̄ Et ſic p̄t dicē vnū ps̄ in
pſona xp̄i. aliū in pſona bñfactoꝝ, aliū in pſona pc̄toꝝ. aliū
in pſona pauperꝝ. aliū in pſona infirmoꝝ. aliū in pſona oīm
fideliū defūctoꝝ et ſic de alys Et adhuc etiā p̄t mentē ſuā
ſtabilire in orādo ꝓ paupib9. vidēdo xp̄m paupē iacentē in
p̄ſepio. orando ꝓ errantib9. ſeq̄ndo dn̄m in egiptū. ꝓ tēpta
tis. attēdendo deſertū vbi xp̄s tēptat9 fuit a dyabolo pro
captiuis. i mōte olueti. ꝓ ifirmis. vidēdo xp̄m anxiatū i cru
ce Conſequent̄ ē notand̄. q̄ bonauē. dicit q̄ orando debe
m9 ita facē Primo īuocare gr̄az ſpūs ſc̄ti. et ſic poſſem9 dicē
Veni ſancte ſpūs Scd̄o implorādo et ꝓ nobis inponendo
xp̄m crucifixū i oībus orōibus et ſic i oībus orōibus inponi
mus Per dn̄m nr̄m ihm̄ xp̄m id ē meritis ſue paſſiōis et non
nr̄is petim9. Tercio ꝓ itercessiōe poſſum9 īuocare beatā vg
nē et oēs ſanctos. et ſic dicē poſſum9 Sc̄tā maria et oēs
ſancti. itercedite ꝓ nobis ad dn̄m Itē iter cetos modos at:
tendendū quo ad ſenſum videt̄ ille aptior. vt q̄s oret i pſo:
na ecc̄ie. vbi ꝓponat ſibi quandā multitudinē populi ſtantis
iux̄ crucē dn̄i et clamātis ad dn̄m i qua multitudie ſunt aliq̄

infirmi aliquí temptati ꝛc̃ Et qꝛ multiplex ē ſenſus ĩ pſalmis et multi ſunt ſtatꝰ hoīm, ſꝫm hoc aptet̃ vnus vel plures vſꝰ Et poſſit hō ĩtante ꝯſīdare etiā corpus xp̄i ĩcruce. aliquos vſus aptādo. impſſiom ſpinee corone, aliquos vulneri dextre manus ꝛc̃ Aliud remediū attencōis ē. vt hō p vnū pſ̄ cōcipit ſibi vnū affectū deuocōis ex pr̄ nr̄. vel aliūde. quā mētalit̃ ꝓferat ad ſingulos vſus. iclmādo ad hūc ſenſuꝫ vborū vbigr̄a Dixit dn̄s dn̄o meo. cogitet. o amator ardentiſſime Donec ponat ĩimicos tuos. ad aliū mutet affectū. aut eundēotinuet ſi feruet. ut Laudate pueri O hoſpes ſuauiſſime. et ſic ꝯtinuādo exclamacōes. q̄ loco vie illuīatiue ponunt̃ in tabula orōis dn̄ice videlicꝫ pr̄ nr̄ Et p ſinglōs pſ̄ pt affectū ſuum alligare. ne euaget̃. p diuerſa. et ſic ꝯtinue erit memor dei. et hēbit cor eleuatū Ex dictis colligit̃ pn̄s tabula ꝓ attencōe ꝯtinēs. xxviij. clauſulas ĩ quatuor lineis. ſꝫm qꝫ ĩ vna manu. xxviij. ſunt loca ĩ quatuor digitis. in quibus verſibus Ciſio ianus computantur.

Affectꝰ tioris cū ĩn digtate ſui reſpectū tremēde maieſtatis	Cū maria	Cū diſciplis	ꝓ fidelibus defunctis
Affectus ſpei de miſericordia et bonitate ſummi	Cū āgelis	Cū martiribꝰ	ꝓ viuis et ſcā mr̃e eccīa
Affectꝰ ĝtitudis d̃ bn̄ficijs pceptis	Cū pr̄iarchis	Cū ꝯfeſſoribus	ꝓ ſe et parentibus
Affectus dilectiōis de paternali caritate	Cū ꝓphetis	Cū mōachis	pro ſe et lugentibꝰ et pauꝑibus
Affectꝰ laudis d̃ rōe potēcie et ſapīe	Cū innocentibus	Cū vgibꝰ	ꝓ īfirmis et temptatis
Affectus exultacionis de omni perfectione	Cū aplis	Cū viduis	ꝓ afflictis et captiuis

Affectus doloris de paſſione domini ihū xp̄i | Cū euangeliſtis | Cū cib⁊ ſctis electis | ꝑ īimicis infidelibus et paganis

Pro declaracōe h⁊ tabule eſt ſciendū. q affect⁊ illi exci
tant̄ p exclamacōz et cordis eleuacōz Et ad hoc va
lēt ille orōes o qn̄. ſi. et ꝯſilēs Exēplū de affectu ti
moris Si tu es tremenda maieſtas. vbi timor meus O ardē=
tiſſime amator. qn̄ te diligā dulcedo mea Illas viginti octo
clauſulas loca in ſiniſtra manu. in quatuor digitis pollice ex
cepto. ab ītra. et ab ex̄ Et ſic ī primo digito hēbis ſeptē af=
fectus quos excitare potis ī te. ad aptando cuilibet affectui
vnū pſalmū uel plēs. vnū vſum vel plēs. et cū pollice punge
articulū illi⁊ digiti. ut illa pūctio uel impſſio digiti ipe diat
diſtractōz Verbigrā. dn̄e dn̄s nr̄ ⁊c̄ pſallendo. cogita īdigna
cōz hūani gn̄is in primo articulo īdicas. et ſic cōſequent̄ In
alys duob⁊ digitis loca. xiiij. diuerſitates ſanctoꝝ. et com=
prime cū pollice articulos ſingulos p ſingulos pſalmos. vbi
grā cū btā vgine maria pſallēdo pſalmū ꝫn̄dicā. d. ī. o. tpe
Cū angelis celi enarrant In quo digito locas hos ꝑ quibus
vis orare ī pſōa illoꝝ ac ſi ipi hoc orarēt pſalle vel dic pr̄ nr̄
aut alias orōes. vbigrā Dic Deꝓfūdis. ac ſi aīe depurgato
rio ad dn̄m clamarēt hec vba Miſere mei deus ac ſi ſcā mr̄
eccia hoc ꝑ ſe et ſuis filys exorarēt Et hec locacō ac pūctio
digitoꝝ multū vꝫ ꝑ attencōe. q̄ ſic cor hōis multiplicat̄ limi=
tat̄ ad aliqd determiatū ſcꝫ ad c̄tū affectū aut ad certū choꝝ
ſanctoꝝ. aut ad certū affectū ꝯpaſſiuum ꝓximoꝝ. et nō erit
euagacōis tanta occaſio Hūc mod cōiter hn̄t Carthuſien̄. q
totū pſalteriū ſibi ꝯſtituūt ī manu. et ſic cordeten⁊ attenci⁊
pſallāt. articulos digitoꝝ pcurrēdo quaſi inſtrumto muſico
citharizarēt Ex illo tn̄ fūdamto. et p̄cipue ex dn̄is clementia
qua multiplicat̄ diſtribuit dona grāꝝ. potit hō multa plā cō
cipe et ī manu ſibi ꝯſtituē in vno digito. pr̄ nr̄ In alio. illas
qn̄qꝫ ptes ſalutacōis angelice ſcꝫ puriſſima. pfectiſſima ⁊c̄.

Et ſic poterit ſe etiam in laude virginis feruent̄ exercē . In
alio digito vij pctā mortalia In alio vij dona ſpūs ſancti in
oībus decem preceptis Et ſic adiutorio manum . potit in ma
nu plangē . meditari pſallē et deuz et ſcōs eius magnificare .
laudare et ſup exaltare et hec de attentione ſufficiāt Item
pro hac via oratiua nota tres orōnes breuiſſimas Prima eſt
O artifex potentiſſime . ne deſpicias opus tuum ꝛc̄ O merca
tor prudētiſſime . ne ſinas pire precium mercacōis tue ꝛc̄ O
hoſpes clemētiſſime purifica ſalua dirige ꝯſerua domū tuam
et hoſpiciū tuuz . qd̄ tibi ī baptiſmo dedicaſti Item circa pri
mā viam nota triplicem intellectum dn̄ice orōis ſcꝫ pater nr̄
In prima clauſula ponit̄ defectus noſter . ad correſponden
ciam vie purgatiue Scdo gratitudo noſtra qua cognoſcamꝰ
creatorem noſtrū . ut amatorem . nutritorem ꝛc̄ p modū vie il
luminatiue Interciā affectus noſter ad correſpondentiā vie
vnitiue . vt patet intabula ſequenti . verte folium

Pater	nos pupil=	O amator	Añ te diligem⁹ ferventer filiali'
noſter	li ſine te	ardentiſſimo	amore perfectiſſimo
qui es	Nos vacui	O hoſpes	Añ habitans in hoſpicio cordis
in celis	et exules	ſuaviſſime	nr̃i vt in celis
Sanctificet	Nos trena	O ſapor	Añ nomē tuum dulceſcet nobis
nomē tuū	t ppōnētes	ſanctiſſime	vt omnia terrena condempna⁹
Adveniat	Nos er=	O rex pcla=	Añ nos ſubiciemur tuo regimiñ
regnū tuū	rantes	riſſime	ut non regnet in nobis ocupia
Fiat v.t.ſi.	Nos re	O pceptor	Añ conformabimur in omnibus
in ce.et in t.	belles	prudētiſſime	voluntati tue
Panē.n.co.	Nos men=	O nutritor	Añ transformabimur ītē et ple=
da.no.ho.	dici	ſufficiētiſſime	na ſacietate ſaciabimur
et d.n.d.n.ſ.	Nos pecca=	O creditor	Añ ſuſcipies nos prodigos filios
et n.d.d.n.	tores	largiſſime	remittēdo nobis omnē exceſſum
Et ne nos	Nos temp	O cuſtos	Añ tutabimur tua cuſtodia ut ñ
indu.intē.	tati	diligētiſſime	pualeat no. āmō vllus adūſarius
Sz li.nos	Nos fra=	O liberator	Añ liberabimur a fragi/tate h⁹
a malo	giles	fortiſſime	corporis et ab omni diſconvenien-
			ti perpetua libertate

Ro declaracōe iſtius nota.q⁹ cū dicas Pr̃ nr̃. attēde amorē, quē hēt pr̃ ad filiū Talē et ampliorē hȝ deus ad nos Añ dicas.q es incelis. cogita deū inhabitatorē bonaꝝ mencū q̄ celoꝝ noīe itelligūt Añ dicas Sctificet nomē tuū. Optam⁹ ut dīnū nomē nobis ſapiat et dulceſcat pl⁹' q⁹ trena qꝛ ſcīm dꝛ id ē ſine tra Cū dicas Adveniat regnum tuū Optam⁹ nō ſolū eternū regnū ſȝ etiam ut hic nos regat. et ut ſit rex nr̃ Cū dicam⁹ Fiat volūtas tua ſi.i ce.et int Optamus vt doceat nos.iux illō Doce me facē volūtatē t.quia de⁹ me⁹ es tu. Cum dicamus. Panē no.co.da.no.ho. Optamus ut ſit

nutritoꝛ nr̄ corpalit̄ et ſpūalit̄ Iux̄ illō oculi Oīm ĭnte ſperāt
Cū dicamꝰ. dimitte no .ꝛc̄ Optamꝰ qꝫ ut pius creditoꝛ nobis
relaxet qđ tenemur Cū dicamꝰ Et ne nos ꝛc̄ Optamꝰ vt cu-
ſtodiat nos cū dicamꝰ Sꝫ libera nos Optamꝰ nō ſolū a p̄nti
impug̃cōe. ſꝫ et̄ ab oī futura et ab oī qđ nouerit ſibi diſplicē

De via vnitiua. Et ē qua q̄s bn̄ purgatus et illūiatus
amoroſe vnitur creatori ſuo exultando de perfectio-
nibus ſuis illi ſoli placere deſiderās prompte et lete
nunc ipſum magnificat nunc laudat. nūc ammirat̄.
totus languet amore eius vt poſſit dicere illud canticorum.
Anima mea lique facta eſt vt dilectꝰ locutus es michi ꝛc̄ Et
pꝰ pauca ſubdit qꝛ amore langueo Et pſalmiſta Quid enim
m̄ ē in celo. et a te quid volui ſup t̄ram id ē ego pure amo te
nō ꝓpt̄ dona celoꝝ. aut ꝓpt̄ dona ſup t̄raꝫ Et hec via ſepe ſu-
periꝰ tacta ē in via affectiua et ſuplatiua In re em̄ vnū ſunt
via affectiua et vnitiua. ſꝫ noīa hn̄t diuerſa Vn̄ p viā vnitiuā
eleuat q̄s mentē ſuā in deū. excludēs oēs vanitates ꝓponēs
ſibi illō Vidi cūcta q̄ erāt ſub ſole. et ecce vniuerſa vanitas
Fac igit̄ ſic̄ auis q̄ volat ſurſuꝫ. et ſi occurrūt muſce. id ē va-
nitates. n̄ cures. ſꝫ ptrāſiat dicēdo Ad ſolē tendo. nolo coꝛ
meū cuꝫ vanitatibus q̄ intra ſunt occupare Et acquirit̄ hec
via p recollectōꝫ intimā ab extioribꝰ ad iterioꝛa ab ymis ad
ſumā. a tēpalibus ad et̄na Vn̄ ſol ille de quo fcā ē mencio
ille ē de quo dr̄ Tu ſolꝰ ſcūs. tu ſolus dn̄s. tu ſolus altiſſiꝰ
es Ad illā viā requirit̄ Pͥo qꝫ hō p v̄tuoſaꝫ aſſuefactōꝫ et
ḡraꝫ ſit radicatus in v̄tutibꝰ. qꝫ nullā delectacōꝫ hēat in ap-
petitu vane glē. i cupiditate diuiciaꝝ. in ꝯcupīa oculorū et
gule Scđo requirit̄ intimū ſilenciū. ut n̄ occupet ſe c̄ca extio-
ra q̄d audierit vel viderit foris michil curādo tanq̄ i ſomno
occurriſſent Tēcio req̄rit̄ amoroſa adheſio cū dō. ut oīa eiꝰ
iudicia. oīa fcā oīs doctrinas cū reuerēcia āplectat̄ Quar-
to qꝫ michil aliud q̄rat ſꝫ reputet ſibi illū dilectū ſufficiētiſſi-
mū ſup excellēs illū in corde ſuo diligat. ſup omne quod p̄t

videri. audiri vel cogitari. ꝓximo ſup oīe qđ ymaginari pt̄
qꝛ totus amabilis tot⁹ deſidabilis ꝛc̄ ut ſupꝛa patuit ī via a
bri bern. Quīto q ſepe reducat ad memoriā ꝑfectōes dei et
illis intime ꝯgratulet̄ Et q̄uis infinite ſint ꝑfectōes dei tñ
cōit tres occurrūt ī quib⁹ ſic affectū excitet Primo ꝯgtulor
tibi dilcē mi q tu es potētiſſim⁹. nō q m̄ in hoc bene ſit quaſi
ꝯmodū meū. q̄rens ſꝫ qꝛ illa ē ꝑfectō tua q nullū times nulli⁹
īdiges nēo te expugnare pt. nemo tibi pt reſiſtē. null⁹ demon
nullus aduerſari⁹. et de hoc ꝓrio gaudem⁹ Scđo ꝯgtulor tibi
qꝛ tu es ſapiētiſſi⁹ illđ ē ꝑfectōis tue. qꝛ ſic te null⁹ decipe
pt. qꝛ nichil te latet Tercio ꝯgtulor tibi. qꝛ tu es ſum̄e bonus.
hoc ē ſum̄e ꝑfectōis. qꝛ immutabilit̄ es bonus. et ita bonus
q te meli⁹ excogitari n̄ poſſit. ꝓ̄mo nec dignius nec nobilius
Sexto pn̄cipalit̄ vtile ē hr̄e incipientē aliqua vba p q̄ expri-
mat deſideriū ſuū affabilit̄ alloquēdo dn̄m. de hoc hugo de
palma Carthuſieñ. dat modū ſe eleuandi p viā vnitiuā. qui
tact⁹ ē ſupius ī orōe dn̄ica. pt em̄ hō ꝓuocare affectū ſuū p
illas ꝯcōes O qñ. ſi. et ꝯſilēs Vñ dic̄ q incipiens vtat̄ talib⁹
poſtq aūt gr̄a dei adiuuāte exercitat⁹ fuerit tūc ſine oī cogi
tacōe ꝓuia. centies in die multū amoroſe mentē ſuā in deum
eleuare pt Vnđ ex itencōe ipſi⁹ pt colligi talis eleuacio O
ſuma bonitas O altiſſima etnitas O in ꝯphenſibilis ſapiē ꝓ
fūditas O pr̄ ꝑpiſſime qñ te diligā. qñ brachys amoris te cō
ſtringā. qñ tuis bñficys. tue mīe quā mecū facis vices impē
dā qñ tremēde maieſtati tue timorē īpendā Qñ ſpeculū tue
v̄tuoſe vite ſcꝫ hūilitatis. pauptatis. paciē. obediē caritatis
et ſic de alys debitis veſtigys ꝓſequar Qñ feſta tua et ſctō
rū tuoꝝ. ſcꝫ natiuitatis. reſurrectōis. aſcēſiōis ꝛc̄ debita ve
neracōe ꝯgtulabor Si tu es tremēda maieſtas. vbi timor me
us Si tu es amātiſſi⁹ pr̄ me⁹. vbi amor meus. Si tu es dn̄s
et mercator me⁹. ubi ē ſeruiciū meum Si tu es ī habitator et
hoſpes me⁹ vbi ē mūdicia digna tanto hoſpiti Si tu es vita
ſcōꝝ decor āgeloꝝ. vbi ē ꝯgtulacio mea Et ſic diu exercitat⁹

ſicut ꝑ edificio pontis apponunt̄ q̄nq3 ſuſtentacula . poſtea
pons ſtat ſine illis Sic poſtea ſpūs ſcūs eleuabit coꝛ hois ſī
illis ut ſꝑ tendat ſurſu3 aut frequent̄ Juxͣ illō cāticoꝝ Tra-
he me p9 te in o . vn . t . currem9 et ſic hēt aliq̄d de via vni-
tiua Tn̄ hec via et ſcia nō diſcit̄ exlibꝛis ſ3 deſurſu3 ē et cui
vult ꝑticipat eā pr̄ luminū hys quidē clari9 . hys vō obſcuri9
Pro iſta via ſic dictū ē valet intima ꝯgtulacio pfectōm dei ut
hō in ꝑnꝑiis et cāticis iubil3 ī coꝛde canēdo et ꝑtractet lau
des dei De hys pfectōib9 ſiue laudib9 ponit̄ tabula īfraſcri
pta Et ſꝑ p̄mittit̄ clauſula Congtuloꝛ t̄ pr̄ celeſtis q2 tu es .
Auctoꝛ eēndi hoc ē alpha et o . pn̄cipiū et origo oīm Vn̄ de
te ſic ſcribit quidā metſta h9 ī arbitrio pendēt moꝛtalia q̄q3
Qui ſolus cūctis ꝯtulit eē ſuū Qui facit et reficit creat atq3
creata gubernat Cui9 idē poſſe qd̄ velle nec mīn9 h3 Cong-
tuloꝛ igit̄ t̄ in pfectōne tua eēndi q2 tuū eſſe eſt pfectiſſimū
Primo q2 n̄ potes cogitari n̄ eſſe q2 ſi tu nō eſſes nichil eſſet
Scdō q2 a nullo alio hēs eē Tercio q2 oīe qd̄ ē a te h3 eſſe
Bonitas ſuma Pri̇o q2 nulla res ē boītatis ſue tā diffuſiua
ſic tu . ſ3 bonū quāto cōius de tanto meli9 Scdō nulla res ē
tā cito placabilis ſic tu Tercio nulla res ē tā deſidabilis de
lcābilis et amabilis ſic tu Cauſa vniuerſaliſſima Jlla cauſa
quā phylpſophy ſic ex natuali rōe ꝯuincebāt eē Si nō ē pro
ceſſus ī infinitū ī cauſis ſibi eēncialit̄ ſub oꝛdinatis Pria cā ē
ſ3 nō eſt ꝓceſſus ī talis cāis eēncialit̄ ſub oꝛdinatis igit̄ pria
cā ē Tu es ille pꝛiceps de quo Ariſtotiles infine xij metha .
ꝯcludēs libꝝ ſuū ſic dic̄ Mala ē plālitas pn̄cipū . vnus ergo
pn̄ceps Decus vniuerſi q̄ cūcta decoꝛaſti Tu es c9 pulchri-
tudinē ſol et luna mirant̄ Tu es in quē deſiderāt angeli ꝑ-
ſpicere A te hn̄t decus pulchꝛitudis ſidera roſe lilia zc̄ Et a
te aues hn̄t decus ſuauis melodie philomene alaude et oīm
auiū gn̄a et oīa oꝛgana A te hn̄t decus ſapoꝛis mel . vinū . et
oīm pigmētarioꝝ gn̄a A te decoꝛatū ē celū ſiderib9 . aer vo-
lucribus . tra aīalibus . aqua piſcibus Eius ſuſtentator oīm

a quacunq; em̄ re tuā ſubtraheres ſuſtentacōz vel ɔſeruacōz
illico rueret ī nichilū̄ Fons ſapie a quo manāt oēs theſauri
ſapie et ſcie tu es eťna ſapīa attingēs a fine vſq; ad finē for
titer. diſponēs oīa ſuauiť qui celoꝝ ɔtiēs thronū. et abyſſus
ītueris, mōtes pondas īſtatera. ťraz palmo ɔcludis. et po-
ſuiſti legē aq̄s ne ťnſcēdāt fines ſuos Glā mdi te ei adorāt
angeli. laudāt archāgeli ſum̄o Te iure laudat oīs creatura
ſpes nr̄a. ſal9 nr̄a honor nr̄a glā nr̄a. finis et expectacio nr̄a
Habundantiſſi9. tua ē ťra et plenitudo eius oɜ. ť. et. v. qui
hic ī ea Glā et diuicie ī domo tuā Si honorať. et diues dr
q̄ hz auꝝ. quantū honorari deberes qui feciſti auꝝ et gēmas
et oīa q̄ ſunt ī vniuerſo Incōphenſibilis tu es. d te em̄ diciť
Magn9 dn̄s et laudabilis nimis. et magťudis ei9 nō ē finis
Tante em̄ es excellēcie q; tuā altiſſimā excellentiā nemo p̄t
cape ad plenū. nec hō nec āgelus. ymo nulla creatura. quia
oīs ē finita. tu v̇o infinit9 es ſz infiniti ad finitū nulla ē ꝓpor
cio Karitas tu es. et q̄ in te manet, manet īcaritate et tu ī eo
ſic natura igs eſt ardere incendē. et calefacē. ſic ꝓpetas tue
caritatis ē creare te largiſſime diffundē Inflāmare ad amo
rē. accendē. ſaluare. redimē. cuſtodire. liberare. illuiare. vn̄
et ť dr Deus cui ꝓpriū ē miſereri Loco ıcircūſcriptibilis et tn̄
vbiq; es Si aſcendo incelū tu illic es De te dicit Bn̄. Deus
vbiq; regťt. vbiq; imperat. vbiq; maieſtas ei9 oīa implet Nā
ī inferno exerces actū iuſticie tue. ſz dre hoc fieri in abſencia
tua. pfidia ē. Sic etiā es in tpe incōmēſurabilis Res em̄ q
ab eťno fuit, atq; an̄ oīe tps fuit Quo ergo ɔmēſuraťtpe
qd fuit. qn̄ nō fuit tps Merces ſcoꝝ iubil9 angeloꝝ ſpeculuz
oīm electoꝝ Norma id ē regula et exēplar oīm Res em̄ de
quāto ť ꝓpinqor tāto nobilior Aliqua hn̄t eē tecū. aliqua eē
et viuē. et ſunt nobiliora priorib9. aliqua viuē eē et diſcernē
et ſunt ſzm naturā nobiliora priorib9 aliqua vlť hec hn̄t puꝝ
eē et v̇tuoſuz eē. et ſunt tibi plus ceťis ꝓpinqua Per ſinceriſ
ſimā em̄ tuā bonitatē ē inte oīs exemplaritas virtuoſitas et

omunicabilitas Ordo ſiue ordinator vniuerſoruꝫ q̄ui ſingula
locas ſcḋm ſuū ſtatū ſua merita ſurſuꝫ aut deorſuꝫ. ſic prudens
pictor ponit colores. hic rubeū Hic nigrꝫ ut decoret opꝰ ſuū
Perfectiſſiꝰ ſine oī defectu. q̄ nulliꝰ indiges. ⁊ ꝓpi es ſuffici
ens. quo melius aut dignius. aut nobiliꝰ aut ꝑfectiꝰ. nec ē
nec excogitari p̄t. quicq̄d ē laudabile et ꝑfectōis ī creatura
ī poſitiuo. hoc ē ī te inſuꝑlatiuo Quietiſſiꝰ ut dicit boeciꝰ O
q̄ ꝑpetua mūdū rōe gubernas Terrarꝫ celiqꝫ ſator Qui tp̄s
ab euo ire iubes ſtabiliſqꝫ ꝑmanes das cūcta moueri Prin-
cipiū rector. dux ſemita terminꝰ idē Tu requies tranquilla pijs
te cernē finis Tu es etiā īmobilis et īmutabilis. qꝫ vbiqꝫ es ut
patuit ex p̄miſſis Res autē dr̄ moueri. q̄ tendit ad locū quo
prius n̄ fuit. imobilis aūt q̄ vbiqꝫ ē n̄ hꝫ quo tendat Recrea-
tor oīm q̄ dixiſti Venite ad me om̄s q̄ laboratis. Aīa em̄ q̄ ē
ī te radicata īcentro ſuo. et recreata et q̄etata ē. q̄ vo in te n̄
ē multis varijs fantaſmatibꝰ fatigat Sufficiētiſſimꝰ. q̄ te hꝫ
totū hꝫ. q̄ te n̄ hꝫ mendicꝰ ē et pauꝑ. qꝫ quicq̄d p̄ter te ē nō
reficit. et ſi reficit n̄ ſufficit. et ſi ad tp̄s ſufficit. n̄ tm̄ ꝑpetue
ſaciat. q̄n adhuc ampliꝰ q̄rat. q̄ aūt te hꝫ ſaciatꝰ ē. finē ſuuꝫ
hꝫ. n̄ hꝫ vltra qḋ q̄rat. qꝫ tu es ſuꝑ om̄e viſibile audibile ado
rabile guſtabile tāgibile ſenſibile Itē adhuc altior es ſuper
om̄e figurabile numerabile circūſcriptibile Item altiſſiꝰ es
ſuꝑ om̄e demōſtrabile diffinibile opinabile īueſtigabile eſti-
mabile ymaginabile q̄ totꝰ es amabilis maxie laudabilis et
ſumme deſiḋabilis Theſaurꝰ fidelis vbi em̄ theſaurꝰ nr̄. ibi
et cor nr̄m Quicq̄d em̄ nobis auferat. ſi tu in nobis ꝑmanſe
ris. ſufficit nobis tu es illḋ vnū qḋ dixiſti marthe eē neceſſa
riū In te ſuma ꝯplacētia nr̄a. Et ſi nos horreat totꝰ mundꝰ
ſi tu nos approbas ſufficit nobis Deſideriū nr̄m tu es Vtinam
tu placeres toti mundo. et totꝰ mundꝰ faceret beneplacitū
tuū Pro illo deberemꝰ mori zelo caritatis Vita a qua habēt
viuē oīa. In quo nos mouemur et ſumꝰ De te em̄ dr̄ Ex ipo
et ꝑ ipm̄. et in ipo ſunt oīa ⁊ honor et gloria ꝑ infinita ſeclā

ſeculorū. ✗ priſtus intelligitur vnctus. Tu ſimiliter es talis
vnctō et ſalſa. q̄ apposita vnicuiqȝ rei mūdi facit ipaȝ ſapidā
In electis em̄ es ſapor grē. idampnatis es ſapor iuſticie. et
vindex iniquitatū. Tu es creator. tu es gubernator. tu es re=
demptor iuſtificator. retributor et glificator rc̄. Hys pſcōib9
ōgtulando aīa mea liqfacta ē. Et q̄d agā. n̄ in pace indipm
dor. et re. et dicā. Nolite ſuſcitare dilectam donec ipa velit
In laudes tuas prumpā. Et ſi digne laudare te nequeā. de
te tn̄ nō ſileam cū ſolū de te gaudeā. Tu em̄ es dulcis ſapor
Iſte q̄ te guſtat ihū xp̄e tuo victus a ſapore mori poſſȝ p̄ a=
more. Te ſol9 amās vnice dilecte mi pulcherrime. vbi queſo
vis ōmorare. vbi vis vt quераris. q̄ ſapis et dulceſcis. O dul
cis hoſpes aīe. eſto hoſpes inſimqȝ tibi tecū tecū ſine fine.

Exultatiua

De via exultatiua q̄ aſſcribit btō ggo. que ptractat et
meditat gaudia celorꝝ. vn̄ in quadā omelia ſic ſcri=
bit. Que lingua p̄t dicē. aut q̄s intellectus p̄t cape.
illa ſupne ciuitatis quāta ſint gaudia angelorꝝ choris inteſſe
rc̄. Vocat aūt hec via exultatiua uel ōgtulatiua qꝛ p eam hō
ōgtulat glorie dei et ſcōrꝝ. et p eā hō meditat gaudia q̄ ſūt
i celo. q̄bus meditatis leuius portat om̄e qd̄ gūat i hoc mdo
vn̄ ggo. Minuit pondus laborꝝ ſpes p̄miorꝝ. Sciendū qꝛ vo
lens mentē ſuā p hanc viam eleuare ad ōgtuland̄ ſupnis ci=
uibus. Prio videat qūo int̄ ſe diſtincti ſunt ſȝm diuerſa eorū
merita. quod hrī potit ex aliquali eorꝝ ſimilitudie regni cele
ſtis et regni t̄reſtris. vn̄ ſic in regno t̄reſtri ſunt diuerſi ſtat9
hoim. ſic potit meditari d̄ regno celeſti. Et ſic veniēs ad pa
laciū regis t̄reni ſalutarȝ oēs ſȝm ordinē et ōgtularet honori
eorꝝ. Sic et tu aſcēde mentalit̄ regnū ſuū regis et ſaluta lau
da. et ōgratulare honori et glē oīm. De hoc ponit̄ talis ta=
bula ſilitudis. In palacio regis t̄reni ſunt primo. Rex in cele
ſti curia ē rex regū d̄s. In hoc ordie ſaluta quēlibet ſȝm ſuū
ſtatū et dic. Salue rex regū. ſaluator et gubernator oīm ōg=
tulor maieſtate tue. plei ſūt c. et t̄. g. t. Tu p̄fulges i regno

tuo ſic̃ ſcl in̄t ſpc̄a Scd̄o ibi ē regina maria ſalue et gaude
regia celoꝝ mr̄ regis āgeloꝝ. tu cariſſima pulchꝛ̄. puriſſima
xpiſſima dn̄a. p⁹ hāc ſecretarij et nūcij et ſunt āgeli aſſiſtētes
et nūcij Saluete et gaudate ſpūs īnocentiſſimi qui nunq̄ꝫ a
bn̄placito vr̄i creatoris deuiaſtis Poſt hos pn̄cipes et comi
tes et ſenes ſunt ibi. et ſunt pr̄iarche Gaudete et ſaluete qꝛ
ex gn̄e vr̄o natus eſt ſaluatoꝛ mōi Poſt hos ꝯſiliarij. et ſunt
ꝓphete Saluate et gaudete. qꝛ vobis in ſpirata ſunt cōſilia
ſecretoꝝ dei. et impleta ſunt q̄ fidelit̄ ꝓphetaſtis Itē fidelit̄
aſſiſtētes in exilio ſunt, et ſunt apl̄i. Saluete et gaudete q̄
fidelit̄ ꝑ manſiſtis cū rege celoꝝ in exilio mūdi. q̄ vobiſcum
eſuriuit, commedit, dormiuit. et pedes lauit Cancellarij et
ſunt euāgeliſte Saluete et gaudete notarij regis altiſſimi
q̄ vitā et geſta regis fidelit̄ euangelizaſtis. et ſcripſiſtis Mi
lites et ſunt martires Saluete et gaudete vos cōſtantiſſimi
milites. q̄ ꝓ honore regis ſangn̄eꝫ vr̄m fudiſtis Thezaurarij
et ſunt ꝯfeſſores et doctores Saluete et gaudete q̄ talenta
vobis t̄dita et theſauꝝ cū multiplici lucro repn̄taſtis. quoꝝ̄
doctrina fulget ſcā eccia ut ſol et luna Vigiles et ſunt mo=
nachi et hēmite Saluete et gaudete. q̄ alijs dormientib⁹ ꝯt̄
inimicos regis vr̄i orando et pſallendo vigilaſtis Virgines
Saluete et gaudete q̄ ſponſos mortales et regnū mūdi con
temſiſtis ꝓpt̄ amorē ſpōſi celeſtis. ad e⁹ thalamū iam cū lam
padib⁹ itraſtis Vidue O diſpenſatrces Saluete et gaudete
q̄ opa mie xp̄o i paupib⁹ fidelit̄ diſpēſaſtis Cōis pplūs aut
vulgus. et ē turba oīm electoꝝ Saluete et gaudete oms̄ ſi=
mul electi. q̄ diuerſis meritis et v̄tutibus regnū itroiſtis Cō
g̃tulamur vobis oībus Orate ꝓ nobis Itē ꝓ ampliori eleua
cione mentis ad illa futura gaudia. videat̄ de gaudijs celo
rū hec tabula Amocio omīs aduerſitatis. ibi nō erit fames.
ſitis frigus nec eſtus Beatiſſima pn̄cia oīs boītatis Conſoꝛ=
ciū angeloꝝ dulciſſime amenitatis Dotes coꝛpis ſuma agi=
litas, ſubtilitas, impaſſibilitas, claritas. Excellentiſſima

dona anime cognicõ cõprehenſio dilectio ſumme maieſtatis
Fruicio ſpeculi ineffabilis iocũditatis Gaudebit quilibꝫ de
bonis meritis ſingulorꝝ Honorabitur qlibꝫ ſic filiꝰ regis celorꝝ
Juuentꝰ ſine ſenio Karitas ſine odio Lux iocũdiſſima ſine
obſcuritate Maria vocũ iubilacio cũ ꝑpetua ſecuritate Noti-
cia oĩm ſcõꝝ ſine dubietate Ordo meritorũ delcãbilis cum
multiplici varietate Pax ineffabilis ſine timore inimici Quan
ta ibi ſint gaudia. nec ꝑt dici nec ſcribi nec imaginari Reqes
ſine tedio tot miliũ annorꝝ Sacietas oĩm ſpiritaliũ deſidiorꝝ
Triſticia ibi ñ erit neqꝫ luctꝰ neqꝫ clamor. ſꝫ nec vllus do
lor Validiſſima ptãs. ꝑpetua ſecuritas et ſanitas et mutuꝰ
amor Xp̃s ibi ſponſus. pr̃ et fr̃. rex donũ et finaliſſiꝰ amor.

Q cſtq; oĩns vie talit qualit xp̃o adiuuãte ſunt expedi
te. ꝓ oclõe videãt aliq doctrine ſuãde circa p̃miſſa
que vt clauſulatim pateãt. aut ut faciliꝰ cordi retineri
poſſint ponant ſꝫm ordinẽ alphabeti et añ initiũ cꝰlibꝫ clau
ſule p̃mictat de Abſtractõe volẽs feruent meditari. dꝫ ſe ab
ſtrahẽ ab appetitu honorꝝ et ocupiarꝝ et diuiciarꝝ. qr hec fã
taſmata diſtrahãt meditantẽ Bona vita dꝫ eñ fructuoſe vi
uere. qr in maliuolã aĩaꝫ ñ introibit ſpũs ſapie. nec ſpũs me
ditacõis Conſtãti fiducia ad dilectũ. et ñ faciliter deſiſtat ab
amore dilecti ꝓpt incurſus tẽptacionũ Nitit eñ dyabolꝰ impe-
dire meditantẽ ꝑ diuerſa Tu aũt dic Ego cõfido in eũ q ait
Fili ꝑpara cor tuũ in Qui ñ vult mortẽ pctõꝝ q pctõres vult
ſaluos facẽ Nichil ergo durꝝ vel turbulentũ de dilecto medi
ta ſꝫ dic illõ iob Etiã ſi occiderit me ſperabo i eũ Diſpoſicõe
corpali Cũ ſolꝰ es potis vti diuerſis cerimonijs i diſpoſicõe
mẽbrorꝝ. nũc eleuãdo manꝰ ut aaron. nũc genua flectẽdo ut
ſalomon. nunc ꝓſternẽ vt xp̃s i monte oliueti. nũc ſedere vt
maria magdalena ad pedes dñi nr̃i ihũ xp̃i. nũc brachia in
mod crucis extendẽ ut xp̃s i cruce nũc oclõs intraꝫ deflectẽ
ut publicanꝰ nũc in altũ leuare vt apli in aſcẽſiõe dñi. et ſic
potit illa diuerſitas extiorꝝ diuerſificare affectꝰ interiores. in

quantū tñ non ſis ſingularis ſ3 inclina cū inclinantibus. exhi
bendo reuerenciā filialē dño ut pri. flecte cū flectentib9. ex-
hibēdo reuerenciā quā exhibet ſuus dño. pſternē cū ſternē-
tibus recognoſcēdo in hoc tuū iudicē et te reū et in puluerē
redigendo Itē v3 de ogruo tps nocturnū. et locus ſolitudis
In hys tñ qlib3 habūdat i ſenſu ſuo Exercitacōe diuerſoꝝ.
et diuerſifices actus tuos Iuxᷓ illō nūc lege nūc ora nūc cū
feruore labora Sic erit hora breuis et labor ille leuis Si ei
velles otinue vni actui iſiſtē min9 pficēs et cito te deſtruēs
Fine meditacōis Finis meditacōis ñ pt omodū tuū. nō pt
euadē penas aut ſpe lucri aut pmy celeſtis aut pt dulcedi
nē meditacōis. q2 ille eēt amor mercenari9. ſ3 meditare puro
filiali amore. ut cor tuū pparēs hitaculū dō ut des locū grē
ut facias bñplacitū ei9. c9 delicie ſunt eē cū filys hoim q de
lectat in ſalute nrā Itē q2 ad hūc finē creata ē aīa rōnalis
ut creatori ſuo dulciſſimo. cordialit et amoroſe vniat. hic in
via pmeditacōz et in futuro p ppetuā fruicōz Et breuit dēs
i hoc qrere glām dei. poſtea honorē ſcōꝝ. vtilitatē eccie. ſa-
lutē tuā ordinādo tñ oīa in glā3 dei iuxᷓ illō apli Siue ome.
ſiue bibam9 Gratitudie grē. ſi aliqd bonum ite ſentis. grās
age. noli ſupbire. ñ ē volentis necq3 currētis. ſ3 miſerentis di
noli pſumē. grā em meditacōis dat bonis et malis Habun-
dantia pūctoꝝ. dēs em ſ3m intencōz cancellary piſien diuer-
ſa hrē pūcta p q te amoroſe inflāmare poſſis cū icipis. d hoc
vide ſupi9 Intimitate. dēs ite conicere ſp quocunq3 vadis.
quaſi p oclis tuis hrēs dilectū tuū. nūc crucifixū nūc fugiē-
tem i egiptū xc et intimis iubilacōib9 ad eū ab int laudans.
dulcit et affabilit loq necessitates xponē auxilia petē Cari-
tatis accenſiōe. qualē ē vis eē deū. ſi benignū talē te exhibe
xrio tuo. nullū otēpne. ſic eris amic9 dei Ille em nullū hor-
ruit nullū otēpſit. ſ3 amicoꝝ idē ē velle et nolle uel ſiq2 fa-
cilit infrigidarū. indigem9 accenſiōe caritatis. Feruore. per
gemitū orōis Igne pacis xpi p opaſſiōz xpi. et p deſideria

adherendi ut ſupra Quã te diligã ⁊c̃ Labore oportꝫ te appo-
nere laborẽ Et merito oĩb⁹ infactis. Quis ẽ icepcio pria. po-
ſtea tñ alleuiatꝰ onus Vides quãtos labores ſuſtinẽt agcole
p fructu tre. mercatores p trãſeũt mare. multis ſe ingerunt
piculis. milites vulnera belli ſuſtinẽt p tñſitorys. et tu ſine
labore eẽ ñ dẽs Moderacõne opm p diſcrecõꝫ Ne qd nimis.
ne nimis volens eradẽ vas ipm frangatꝰ Tene mediũ Nõ ſis
nimis remiſſus nec nimis iquiet⁹. v̓ſus Oĩbus adde modum
modus ẽ pulcherima v̓tus Naturali omixtiõe Attende quid
nature tue ogruat Quibuſdã em̃ pdeſt multũ inſiſtẽ orõni.
qbuſdã meditari Alꝫ facili⁹ ꝯbuntꝰ iudicõ rõis alꝫ cpaſſiõe
alꝫ bñficõꝝ ꝯſideracõe Alꝫ ſunt vtiliores ad vitã actiuã alꝫ
ad ꝯtẽplatiuã Sic ꝯ cibo et potu. dẽs naturã tue ꝯplexiõis
attendẽ. et de vtroqꝫ modate ſumẽ. vni em̃ ẽ mediũ qd alti
ñ ſufficit. ſꝫ attẽde. ne cor grauetꝰ crapula Ordine vt incipias
a via purgatiua. ut pri⁹ abluaris et mũderis anq̃ p viã vni
tiuã te dilecto ꝯiũgas Nõ em̃ decꝫ lutoſuꝫ et ſordidum anq̃
lotus ſit ad oſculũ regis prumpe Nõ eas prio intecto anq̃
diſcas ire iterra Promptitudie. ut i vita tua hẽas refectõne
in ſompno ⁊c̃ ut ſp pmptus ſis ad eleuand cor tuũ. et verifi-
cetꝰ inte illd Surſum corda h. ad. d. vt pmpte dicẽ poſſis
Deus ds meus ad te de luce vi. Sis igitꝰ diſcret⁹ vigilando
et pmpt⁹. et ſp bone volũtatis Quiete ut quicqd diſtractõꝫ
tibi igerit. fugias i pace inidipm requieſcẽs ñ ex officio aut
obedia aut obligacõe. tenearis inſiſtẽ occupacõi. Fuge tam̃
iudicia et ſuſpicões. qꝫ multũ inquietãt cor. Et ſi erumpunt
cogitacões ſuſpicãdi. relinq̃ eas non detminãdo ſniaꝫ ſꝫ dic
Qui nos iudicat. dñs ẽ Dubia interptare i meliorẽ ptẽ et ſi
alter cecıderit. ꝯpatẽ ei et dic Sic hec tẽptacio me iueniſſꝫ
forte pfundius me deieciſſet Recollectõe. ſepe te recollige
ab ymis ad ſũma. a tpalib⁹ ad etna. ab exterioꝛib⁹. ad itima
a vanis ad duratura Noli videẽ vanitates. noli audire fabu-
las Dic vidi cũcta q̃ erãt ſub ſole. et ecce vniuerſa vanitas

ſolus dilectus meus bonus ſolus amabilis. candidus et rubi
cundus in ſufficiētiſſim9 Sic enī facit puer q̄ non vult aliqͦd
reputari aut melior eē p̄re ſuo Seruicio ſcōꝝ. hēas aliquos
ſpeāles ſcōs q̄bus cotidiana impendas ſ͛uicia. et ſp aſtent
in ꝯſpectu dei ꝑ te intercedendo. ut beatā v̄ginē. angelū tuū.
apoſtolū, martirē v̄ginē aut ꝯfeſſorē aut plēs qui orent pro
te G otali ſubiectōe. ut totum te ſubicias volūtati dei ut di
cas ei Pie ihū ſicut tu ſcis et vis. ita mecū age Et ſi graciaꝫ
meditacōis tibi dederit. cū timore ſuſcipe. ſi non dederit cū
pacia ſuſtine Quicquid tecū egerit ſis ꝯtentus ſine murmu-
racōe. ita eſto quaſi vnus ſpūs cū eo ut michil te putes ſcire
niſi ihm̄ xp̄m et hūc crucifixum Ulteriori tendencia ꝑ quiete
ꝯtemplacōis Si enī religioſus es. ut dicit cancellarius pari-
ſienſis teneris tendē ad quitē contemplacōis. etiam ſi vix in
fine vite tue ꝯp̄henderes. qꝛ hoc exigit ſtatus tuus Ad mili
tem ſpectat miſeros defendere Ad ruſticū laborare Ad reli
gioſum ꝯtemplacioni inſiſtere ꝛc̄ Unde dicit bonaue͂. vbi di
mittis vna die ibi altera incipe. vt facias ſicut volens aſcen
dere montē altum cum quieſcē vult non ſp reuertit͛ ad pri-
ſtinū locū ſꝫ in eodeꝫ loco ſedet et quieſcit. et ibidem incipit
poſt quietē Nos aūt ideo non ꝑficimus in ꝯtemplatione. qꝛ
qͦd hodie cum difficultate et grā dei acquirī9 cras ingeren
do nos leuitatibus aut fabulis. aut voluptatib9 ꝑdimus et
ſic de aſcenſu montis ad vallem ꝑ labimur. et non continua
mus X p̄o vt michil preponas ei ip̄m dep̄cans ut ſit adiutor
tuūs protector. director. et finis. Amen.

Explicit Alphabetū diuini amoris. De ele-
uatiōe mentis in deum. venerabilis magiſtri
Joh. Gerſon Cancellarij pariſienſis.